★★

Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMARTESİ
30
AĞUSTOS 1980
10 LİRA

30 AĞUSTOS ZAFERİ,

"Bağımsızlık ve özgürlüğün ölmez abidesi"

K. Atatürk

"Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetinin ordusu istilalar yapmak, veya saltanatlar yıkmak veya saltanatlar kurmak için şunun bunun elinde ihtiras aleti olmaktan uzaktır. İnsanca ve bağımsız yaşamaktan başka gayesi olmayan milletin, aynı fikir ile bu iş için ayrılmış ve yalnız onun emrine tabi ve sadık öz evlatlarından oluşan saygıdeğer ve kıymetli bir topluluktur."

M. Kemal ATATÜRK
(Nisan 1922)

GENELKURMAY BAŞKANI ORGENERAL

Kenan Evren: Yurdumuzu parçalamayı amaçlayan anarşinin karşısına dikiliyoruz

HABER MERKEZİ

30 Ağustos Zafer Bayramının 58. yıldönümü bugün tüm yurtta törenlerle kutlanmakta. Ankara'da Anıt Kabir'de ve Genelkurmay'da yapılacak törenlerden sonra, saat: 11.00'da Hipodrom'da bir geçit töreni yapılacak. Daha sonra gece de kentin çeşitli yerlerinde fener alayları düzenlenecek.

İstanbul'da saat 9.00'da Taksim'deki anıt önünde başlayacak kutlama töreni, saat 10,30'da Vatan Caddesinde düzenlenecek geçit töreni ile devam edecek, gece de kentin çeşitli yerlerinde fener alayları düzenlenecek.

EVREN'İN MESAJI

30 Ağustos Zafer Bayramı nedeni ile bir mesaj yayınlayan Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Türk'ün bağımsızlık ve onurunu daima kötü emellerden koruduğunu ve kurtardığını belirterek şöyle devam etti:

"Türk Silahlı Kuvvetleri bugün de aldatılarak iç ve dış ihanet odaklarının kuklaları haline getirilmiş bazı zavallı kişilerin, güzel vatanımızı kan ve kin gölü haline getirerek, parçalamayı amaçlayan anarşik eylemlerinin karşısına, büyük bir heyecan ve hassas bir görev bilinci ile dikilmiş bulunmaktadır."

Evren, sıkıyönetim konusunda da, "Eğitimin ve savaş görevlerinin aksatılmaması için gösterilen bütün çabalara rağmen, birlikler üzerinde az da olsa yarattığı olumsuz etkileri ortadan kaldırabilmek için iki yıla yaklaşan sıkıyönetim uygulamasına bir an önce son verilmesi gereklidir. Uygun yasal tedbir alınması suretiyle normal düzene dönülmesini, birçok defalar talep etmiş olmamıza karşılık, halen yürürlükteki yasalarımızın buna imkan vermediğini görmekte ve bu konuda yeni yasal düzenlemelere ihtiyaç duyulduğu görüşünü taşımaktayız" dedi.

"Meclislerin aylardır çalışamaz ve Cumhurbaşkanı seçimi gibi çok önemli bir görevi yapamaz duruma getirilmiş olmasından ulusun derin ızdırap duyduğunu" kaydeden Orgeneral Evren, "Ülkede huzur ve sükunun sağlanmasının sadece sıkıyönetim komutanlarından beklenmesinin ve kısa sürede gerçekleşmemesi üzerine de onların suçlanmasının, insafla ve sağduyu ile bağdaştırılmasının mümkün olmadığını" bildirdi.

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

★ Türkiye İşçi Köylü Partisi nin 30 Ağustos bildirisi

"Ordu ile halk arasındaki bağlar güçlendirilmelidir"

- Ordu ile halk arasındaki bağları güçlendirmenin biricik yolu, demokrasiye sarılmaktır. Ordu, eleştirinin üzerinde olmamalıdır.
- ***Bunalım dönemlerinde, bir millet çıkış yolunu ancak cesur ve köklü davranışlarla bulabilir.***
- Osmanlı Ortaçağını diriltmek hevesinde olanlar, milletten 58 yıl önce aldıkları dersi unutmasınlar.
- ***Milli savunmamız güçlendirilmelidir***

HABER MERKEZİ

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Başkanlık Kurulu, 30 Ağustos zaferinin 58. yıldönümü dolayısıyla bugün bir bildiri yayınladı. Bildiri aynen şöyledir:

"30 Ağustos zaferi, 19 Mayıs'ta yalnız ve yalnız milletin gücüne güvenerek atılan cesur adımın ürünüdür. Bunalım ve fırtına dönemlerinde, bir millet çıkış yolunu ancak cesur ve köklü davranışlarla bulabilir.

"58 yıl sonra bugün Osmanlı Ortaçağını diriltmek hevesinde olanlar vardır. Ne yazık ki, hükümetin elindeki eğitim kurumları, radyo ve televizyon, bu karanlık hevesin aleti durumuna getirilmektedir. Oysa 30 Ağustos, yalnız bağımsızlığın değil, aynı zamanda Osmanlı Sultan ve Halifesine karşı özgürlüğün zaferidir de. Nitekim M. Kemal Atatürk,

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor

3. sayfada



içten geldiği gibi

NİMET ARZİK

Polonya üzre yazılar(2)

TATRA Dağları, Polonya'yla, Çekoslovakya arasında uzanır. Vahşi bir güzellikleri vardır. Kayak için dünyanın en güzel alanlarıdır. Bir kez, birbirlerinden birkaç saat uzaklıkta, Selçuk kervanşarayları gibi sığınaklar serpiştirilmiştir üzerlerine. Sığınaktan sığınağa, ayaklarınızdan kayakları çıkarmadan bir aylık bir yolculuk yapabilirsiniz, harita üzerinde kararlaştırdıktan sonra. Onbeş günlük bir yolculuk yapabilirsiniz. Bir haftalık, üç günlük, bir günlük....

Dolina Koşçeliska'nın uçundaki, Zakopanede (Alpinizim ve kayak merkezi) Pışna Tepesinin sığınağını, Polonya'nın ünlü kayakçılarından Staşek Murusaj yönetiyordu. Dev bir mızrak gibiydi Staşek Murusaj. Yirmi altı yaşındaydı. Açık sarı saçlarının bukleleri, gülen masmavi gözlerine düşüyordu. Kızların sevgilisiydi. Hafifti, zarifti. Kar alanlarının ilahıydı. Hafifti şakacıydı. Sonradan, Almanlara karşı, Polonya yeraltı hareketinin kahramanlarından biri olmuşmuş. Yaşlanmış resmini, geçenlerde bir Polonya dergisinde, yüreğim hızlanarak gördüm...

Almanların eline düşmüş ve akıl almaz işkenceler çekmişti, "gık" demeden. Hâlâ gözleri gülen, alnı garip kırışıklıklarla dolu, yeni Marusaj'da, eski Marusaj'ı aradım. Neden bu derin tarafını görmemiştim, bu umutsuzluğun şövalyesi tarafını?... Belki o zamanlar onbeş onaltı yaşlarında olduğum için... Polonyalılar, umutsuzluğun şövalyelerdir. zaten. Gece, kristal gibi karın üstüne düşer. Kayakçılar, sığınağa kar tozu kaldırarak birer birer varırlar ve dikerler kayaklarını, zafer bayrağı diker gibi üzerlerine kayak sopalarını geçirirlerdi. Onların üstüne de donmuş eldivenlerini, tek parmaklı!

İçerde, kızıllığı, çevreyi kızıllaştıran şömine ateşi yüzlere vururdu. Ahu dudu şerbeti içilirdi. Kuşkonmaz ve mantar turşusu yenirdi. Bunlar lüks değildi, dağlarda bol bol biterdi, dağ çiçekleri gibi. Ranzalarda yatardık, kayak giysileriyle, gün ağarırken kalkmak için...

– Bütün bunları niye anlatıyorsun!...

– Polonya anıları, büzülmüş kanatlarını gere gere uyanmaya başladılar da içimde, ondan. Bir çevreyi de tanıtmak için anlatıyorum, dünya güzeli bir çevreyi!

Kayak, öyle, kıçına yapışık parıltılı pantolonla, yüzünde bir kilo badana boya, bir yokuştan zafer çığlıklarıyla gösteriş tantana kayması değildir. Karın huyu vardır. Suyu vardır. Susuzluğu vardır. Isıyla değişik. Kayakların altına "far" sürmek, başlı başına uzmanlıktır. Kayak yolculuğu da başlıbaşına bir avantürdür...

Nerdesin Jerzy Slowinski. Sen de büyük kayakçıydın. Ağılları süpüren bir çığın altında kaldın. Sondalarla ne kadar seni aradılar. Sonra, karlar eriyince, olduğu gibi kalan vücudunu, kayak sopalarından birini buldukları, yerden, hayli uzakta buldular. Gerçek arar gibi, demir sondalarla ararlar insan vücudunu. Sonda tene rastlayınca, tok bir ses çıkarır, karın altında!

22 çocuklu baban, hani biliyorsun ya, bu yüzden her vergiden muaf tutulmuştu, yirmibir çocuklu kaldı, ama yirmi ikincisinin, senin yerin gene hep boş kaldı.... Tarlalarda yazları, adam tutmazdı. Bir aşirettiniz sizler, anan babanla yirmi dört kişilik. Bunlara gelinleri, damatları kat...

Kız kardeşlerin gözümün önünde, mayolarla, ot biçerlerdi. Yeşilliğin içinden Yunan profilleri görünürdü.

Sen savaşı görmedin Jerzy!... İyi ki görmedin!

Bir gün, Andjey Dziadonun Latince kitabını yırtmıştın, şakadan. İnekleri güderken, Latinceye merak sarmıştı. Gösteriş ten yapmıyordu, ukalalıktan da yapmıyordu. Çayırda çimende, Latince daha iyi aklına giriyordu, ineklerin arasında.

Acep yaşıyor mu?...

Nerelere götürmemiştiniz beni. Bazen:

– Gözlerini kapa derdiniz....

Her biriniz bir dirseğimden yakalardı. Havada uçtuğumu hissederdim. Yere ulaşırdım.

– Şimdi aç gözlerini derdiniz...

Bir de bakardık ki, beni, beş altı metrelik donmuş bir şelaleden atlatmışsınız....

Yazın da ne güzeldi dağlar. Alpinizm yapardık. Bu gün başım dönmeden, o ipin ucunda sallanabilir miyim, aşağıdaki köyü yere yapışık görerek?..

Ve, çok sevdiğimiz bir tepenin üstünde, dev bir haç vardı, her yönden görülen. Lenin Tersanesinin işçilerinin, diktiklerinkinden on kat büyük bir haç!... Duruyordur yerinde Gievont'un üstünde değil mi?

Ve sordum, hangi rejimcağız gelirse gelsin, hangi iktidar giderse gitsin, hangi ideoloji, havalarda slogan atsın, köylülerin selamı eskisi gibiymiş, tanıdıklarla, dağlarda rastlaşınca:

– "Hasreti İsa'nın adı.övüle...

– Yüzyıllar boyunca: Amin!"...

Ve o dağlarda işte, Doline Chocholoksa Vadisinde, bir düzine izci çocuktuk. Pansiyon, sığınak, her şeydi orası. Vadinin tam ucunda, çok modern bir başka sığınak vardı: Pahalıydı. Oraya bazen, kremalı dağ çileği yemek için giderdik, tepeleme! Eylül ayıydı. Ranzalarımızda kulak diktik. Pam pum diye bir takım silah sesleri geliyordu, seyrek seyrek... Birden silah sesleri sıklaştı. Gene seyrekleşti. Sonra da uzaklaştı pam pamlar...

– Talim yapıyorlar, dedi biri.

Ne olduğuna bakmağa karar verdik. Bisikletlerimize atladık. Yirmi kilometre ötede Zakopane'ye kolay iniliyordu: Hep inişti de, ormanlar arasında, o yol!

Bir koca ordu gördük, vadinin çıkışına doğru, yayılmıştı. Alman üniforması vardı üzerlerinde. Tanklar bir duvardı arkalarında!

O kadar gafil avlanmıştı ki, bütün "savulun geliyorum"lara karşı Polonya halkı, aramızda, askerlik çağında olanlar bile anlamadılar:

– Bizimkiler talim yapıyorlar, Alman üniformasıyla...

Ama...talim olmadığını, bisiklet lastiklerimizi patlatan kurşunlarla anladık çabucak. Daha bunlar, yumuşak tipli Avusturya askerleriydi, Prusyalılar değil.

Gıcır gıcır iki üniformalı yaklaştı.

– Geri dönün, dedi, geçmek yok!... Savaş başladı.

Yemyeşil çayırın ortasında, kanla bulanmış iki çarşaf, iki ölüyü örtüyordu. Galiba, orman kaçakçısı sanıp, orman bekçisi, pat burun Nihodem, onlara ateş etmişti. Uzakta silah sesleri, bir kötü düş gibiydi.

Yüreğimizde kilolarla kurşun, geri döndük.

İşte "Benim İkinci Dünya Savaşım" böyle başladı.

Ayrılacaktım oralardan, kopar gibi. Düşümde kaç kez, Zakopaneye geldim sonradan.

Ve rastladığım köylülere:

– Hazreti İsa'nın adı, övüle" dedim.

– Yüzyıllar boyunca yanıtladılar hepsi, bütün akan sulara, rejimlere, ideolojilere Giereklere, Gomulkalara karşın. Gene Lenin Tersanesinin önündeki işçilere. Polonya'ya varırsam öyle sesleneceğim...ve onlar dünyanın bütün kaba baskılarına ve ince zulümlere karşın aynı geleneksel yanıtı verecekler

(DEVAMI VAR)

düşünce dünyası

TÜRKİYE'DE ANARŞİ VE YUNANİSTAN'LA DOSTLUK

Ayhan Demir

SON günlerde Yunanistan ve Irak gibi komşularımıza karşı çeşitli çevrelerden özellikle Rusya'dan ve MHP'den gelen bir düşmanlık kampanyası yürütülmektedir. Üstelik bu kampanya Rusya'yı gözardı edecek biçimde yapılmaktadır; Ali Sirmen'den Mümtaz Soysal'a Hürriyet gazetesinden Ecevit'e kadar uzanan bu çevrenin ortak özelliği Rusya'yı gözardı ederek Yunanistan'a düşmanlıkta ısrar etmeleridir. Bu çevrelerde şovenizm ile Rusya'ya teslimiyet el-ele yürütülmektedir.

Ecevit'in "Türkiye'yi Sovyetler Birliği değil, Yunanistan tehdit ediyor" sözleri hatırlardadır. Mümtaz Soysal ise Yunan düşmanlığını "ulusal bir dava" haline getirme iddasındadır. Bu konuda işi, parababalarına akıl hocalığı yapmaya dek vardırmaktadır. O, hükümetin Sovyetler Birliği'nden uzaklaşma, Yunanistan ve Batı ile yakın ilişkiler kurma politikasını eleştirmektedir. "Sovyet düşmanlığını bırakın, Türkiye Yunanistan ile çok açık çok kesin bir ulusal dava ile karşı karşıyadır demektedir. (Milliyet 18 Temmuz 1980)

Rodos olaylarından sonra Yunan ataşemiz Galip Özmen'in öldürülmesiyle Türkiye ile Yunanistan arasındaki ilişkiler yeniden öne çıktı. Yunan hükümeti bu olay karşısında çok kararlı ve açık bir tutum aldı, Türkiye hükümeti de temkinli bir tutum benimsedi. Ancak Yunan düşmanı şovenler bu olayı fırsat bilerek fırladılar.

Türkiye ile Yunanistan'ın arasında çatışma körükleyen ve bunun pusuna yatan esas güç Rusya'dır. Rusya'nın bu amaçla yapamayacağı tertip yoktur. Ermeni Gizli Kurtuluş Ordusunun Sovyet taraftarı olduğu öteden beri bilinmektedir. Rusya çeşitli terör örgütlerini (Kızıl Tugaylar, Baader-Mainhof, Çakal vb.) çeşitli ülkelerde istikrarsızlık yaratmak için kullanmakta ve örgütlemektedir. Çekoslovakya bu iş için üs olarak kullanılmaktadır. Ermeni Gizli Kurtuluş Ordusu da bu terör örgütlerinden biridir. Şimdiye değin 12'ye yakın diplomatımızı katletmiştir. Son olarak Galip Özmen'in öldürülmesinden sonra bu örgüt amacını şöyle açıklamaktadır:" Ermeni halkının mücadelesi Türk işgali altında bulunan toprakların kurtarılması için devam ediyor. Mücadelemizin hedefi bu toprakları Türklerden alarak Sovyetler Birliği'ne şükran duymaktayız.". (Hürriyet- 3.8.1980) İşte Sovyet sosyal-emperyalizmi tehlikesi bu denli somuttur.

Türkiye'yi zayıf halka ilan eden Rusya, ülkemizdeki anarşinin ve istikrarsızlığın en önemli kaynağıdır. Rusya istikrarsızlığı körüklemek için milliyetler sorunu ile Türkiye-Yunanistan arasındaki çelişmeleri ve Kıbrıs sorununu en önemli kozlar olarak görmekte ve bu sorunların üzerine gitmektedir. Son cinayet de bu açıdan ele alınmaladır.

Ülkemizde anarşi ve terörün iki kaynağı olan MHP ve Rusya, Yunanistanla çatışma ve düşmanlık politikasını sürekli gündeme getirmektedir. Çünkü Yunanistanla dostluk politikası ile yurt içinde birlik ve barış politikası birbirini tamamlamaktadır. Bu iki politikadan birini elden bırakanlar anarşi ve terörün kaynaklarının gizlenmesine, Türkiye'de istikrarsızlığın artmasına hizmet ederler.

Her şey bu denli açıkken devlet ve hükümet, anarşi ve terörün kaynaklarını hayali tek merkez olarak göstermekten vazgeçmelidir. Yunanistanla dostluk politikasında ısrar edilmelidir. Anarşi ve terörün kaynakları bütün halka açıklanmalıdır. Türkiye ile Yunanistan arasındaki çelişmeler görüşmelerle barışçı yollardan çözümlenmelidir. Yunanistan'a düşmanlık Rusya'ya teslimiyet anlayışı her yerden sökülüp atılmalıdır. MHP'nin devlet içindeki suç ortakları ve terör odakları temizlenmelidir.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Özalp Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatifi Başkanı Çaçan Aslan:

"Kooperatifimiz komik denecek kadar az bir krediye bağlanmıştır

Şebap Karademir

Özalp, Esnaf ve Sanatkarlar Kefaleti Kooperatifinin sorunlarını, içine düştüğü durumu, kamuoyuna aktarılmasını isteyen Kooperatif Başkanı Çaçan Aslan ile görüştüm.

Ç.ASLAN– 300'ü aşkın üyesi bulunan ve 5 milyon TL. üzerinde plasman dağıtan geçmişte küçük esnaf ve sanatkarımızın kalkınmasında büyük payı olan kooperatifimiz, bugün büyük bir buhranla karşı karşıyadır.

– Biraz açıklar mısınız?

Ç.ASLAN– Önce şunu belirteyim. Kurulan esnaf ve sanatkarlar kefalet kooperatifleri küçük esnaf ve sanatkarın elinden tutup kalkınmasına yardımcı olma amacını taşımaktadır. Gerçekte bugün batı illerimizde kooperatif aracılığıyla bir sürü esnaf iş güç sahibi olmuş. Fakat Özalp esnafı olarak bundan yararlanmamaktayız. Çünkü batı illerindeki meslektaşlarımızdan adam başına en az 300.000, en fazla 5 milyon alan meslektaşlarımız vardır. 300'ün üzerinde üyeye sahip kooperatifimiz topu topu 5 milyon dağıtmıştır. Yani bize gelince 330 kişiye 5 milyon, batı esnafına bir kişiye 5 milyon, hal böyle iken yani biz komik denecek kadar az bir krediye bağlanmış olmamız yetmemiş gibi birde müdür davası çıktı başımıza.

– Kooperatif, banka ilişkileri nelerdir, bu durumla ilgili söyleyecek bir şeyiniz var mı?

Ç.ASLAN –Sizi davet etmemizin asıl nedeni kooperatif banka ilişkileri ve Van Halk Bankası şube müdürünün keyfi ve kanunsuz uygulamalarıdır. Müdür, Van Halk Bankası'na atanmasıyla beraber esnaf ve kooperatifimizi mağdur duruma düşürmek hatta kendi demesiyle KAPATMAK isteyen müdür, kooperatif yönetim kurulu olarak tüm olumlu atılım ve çabalarımızı baltalamaktadır.

Şöyle ki; genel kurulun tam yetki verdiği ve ittifakla seçtiği yönetim kurulumuzun kararlarını hiçe saymakta, Kendi bildiğini okumaktadır. Demin belirttiğim gibi, kendi bildiği ise kooperatifimizi kapatmaktır. Müdürün bizim yönetim kurulu olarak verdiğimiz kararları mecburen kabul edip bu kararlara göre hareket etmesi gerekmektedir. Bunlar kooperatifler yönetmeliklerinde açıkça belirtilmektedir. Maaşlarımızı ödememektedir. Mevduattaki paramıza kanunsuz olarak el koymaktadır. Tutulan muhasebeciye gereken dekontları vermemektedir, muhasebe defterimizin tutulması için ilgili evrak ve işlemler verilmemektedir. Bundan büyük bir müşkülat çekmekteyiz. Yeni ortak olmak isteyen kredi için müracat eden esnaflara kredi vermemektedir. Durum böyle olunca, piyasada faizle para veren, para babalarının kucağına itilmektedir. Özalp esnafı, durumun düzeltilmesi için yönetim kurulu olarak kendisine bu tür kanunsuz uygulamalara son verilmesini istedik. Bizi makamından kovarak "Siz kafanızı hangi taş büyükse ona vurun" "Benim hükümette adamım var" dedi.

– Müdürün bu tür davranışlarının nedenini açıklayabilir misiniz?

Ç.ASLAN– Tabii memnuniyetle. Müdür partizanlık yapmakta ve parti başkanları ağzıyla, emriyle para dağıtmak istemektedir. Esnaflıkla ilişiği olmayanlara para vermek istemekte, daha doğrusu kooperatif plasmanını partizanlığa araç etmek istemektedir. Peki vicdanlarımıza nasıl sığdıralım esnafın, sanatkarın hakkını bir partizanlık vesilesi yapıp, nasıl sağa sola dağıtalım. Sonra bu pilasman kooperatif yönetim kurulu emrine esnaflara dağıtılması için verilmekte, parti başkanları emrine "partiniz için harcayın" diye değil.

– Bunla ilgili herhangi bir müracatınız oldu mu ne gibi sonuçlar aldınız?

Ç.ASLAN –Müdür bizi dairesinden kovduktan sonra heyet halinde Ankara'ya gidip BAŞBAKANLIĞA, HALK BANKASI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE ve TİCARET BAKANLIĞINA müracaat ettik. Müracaatlarımız haklı görülerek, müdürün tayini çıkarıldı. Aslında biz tayininin çıkmasını bile istemiyorduk. Biz kanunsuz uygulamalarına son verilmesi ve hakkında tahkikat açılmasını istemiştik. Fakat tahkikat açılmadı, tayini de emelleri için, esnafı müşkül duruma sokan parti tarafından durduruldu.

– Son olarak söyleyecek bir şeyiniz var mı?

Ç.ASLAN –Durumun kamuoyuna aktarılmasını rica eder, teşekkür ederim.

At gözlüğüyle anarşiye karşı mücadele edilemez

Türkiye'nin hangi bölgesinde bulunursanız bulunun, eğer uyumamış ve radyoyu dinliyorsanız, geçenin yarısından sonra, saat 1'de son radyo haberlerini dinleyebilirsiniz. Bu haberler, o gün olmuş olayları dinleyicilere duyurmak amacıyla yayınlanır. Bugün Kütahya'da geçenlerde Mamak Askeri Cezaevinden kaçırılan MHP'lilerden Mustafa Pehlivanoğlu yakalanmış(esas yakalanışı 16 Ağustos'tur ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına. teslim edilmiştir. Hem de bir sürü itiraf ve yataklık edenleri de duyuran bir şekilde). Ama Türkiye'nin Radyosu, genç milli güreş takımının tek bir siklet dışında seçmelerinin yapıldığını duyurmasından tutun da, Burdur İlinin Bucak ilçesindeki bilmem kaç dekarlık çam ormanı yangınına ve daha birçok habere kadar tüm haberleri saymış. Bu adı geçen MHP'linin yakalanışını her ne hikmetse vermeyi es geçmiştir. Bence bu unutkanlıktan öte, Türkiye'nin önemli bir sorunu olan anarşiye karşı ilgisizliğin sürmesinden, sanki yarar umar bir tarzdan yana olarak gözükmenin bir ifadesidir.

Dünkü gazeteler yine bol bol, anarşiye karşı olan kanunların ve mahkemelerin propagandasını yapıyordu. Ve anarşiyi önleyecek şeyin tam da bunlar olduğu "yetkili ağızlardan" duyuruluyordu. Bir atasözü vardır şöyle der: "Bu kafayla gidersen askere, zor alırsın teskere". Sen anarşi mihraklarını, yerde aramayıp, gökte ara hayali ve asılsız laflar söyle, ondan sonra da mahkemeyle işi halledeceğini söyle. Bu iş biraz yaş gibime geliyor. Örnek mi: İşte Almanya, 141-142. maddeler de yok, herkes istediği partiyi, derneği kuruyor, herkes özgürce fikrini ve görüşünü dile getiriyor, istediği kitabını okuyor ama anarşi diye bir şey görülmüyor. Türkiye'de suçlu, anarşi çıkaran şey hayali "komünizm" yutturması değil, herkesin duyup görüp okuduğu MHP belası, Ortadoğu'nun ve dünyanın baş belası Rusya'dır ve bunları yönlendiren örgütlerdir. Yürekli davranıp bunların üzerine yürüyemezsen, tabii ki başka suçlu arar ve de bulursun. Bundan doğal ne var ki.

Bugün insanlar açlıktan, besinsizlikten değil, tabii bu da var. Öldürülmekten kırılıyorlar. Günde 20 insandan ayda 600 insan yapar, sanki Hitler Almanya'sında yaşıyoruz, sanki insan kıyılan bir mezbaha. Atın şu gözünüzdeki at gözlüklerinizi. Vakit geçirmeden ve Rusya'ya daha kararlı tavır takınmak için. İşte o zaman, "Aziz milletimizin" keyfine diyecek olmayacak

EROL ERTEM

Komandolar Çamlıyayla' da terör estiriyorlar

Çamlıyayla, Tarsus'a bağlı şirin bir dinlenme yeridir. Yazın buralar insanlarla dolup taşar. MHP'liler buraya da elini attılar. Katillerin, aranan kişilerin bu dağlık yeri seçmeleri boşuna değildir. İnsanların, burada barınması mesele olmuştur.

MHP'liler ilerici gazete alan insanlara saldırmakta ve elindeki gazeteyi yırtmaktadırlar. Bir gün aynı şey benim de başıma geldi. Bana saldırarak elimdeki Aydınlık gazetesini alıp yırttılar ve çeşitli hakaretlerde bulundular.

Birkaç gün sonra da evin pazar ihtiyaçlarını karşılamak için pazara gitmiştim. Çeşitli şeyler aldıktan sonra çarşının dışına çıkmıştım. Dört kişi elimden tutup vurmaya başladılar. Daha sonra bıraktılar. Ve bana "Bir daha gelirsen beynini kurşunla doldururuz" dediler.

MHP'lilerin baskıları gün geçtikçe burada artmaktadır. Ramazan dolayısıyla yaylaya gelen bir cambazhane ekibine baskı yapmışlar. Cambazhanenin sahibini elektrik direğine bağlayıp "Sen necisin?" diye dövmüşlerdir. Daha sonra da cambazhane buradan ayrılmak zorunda kaldı.

Ayrıca çeşitli aile gazinolarına, eğlence yerlerine tehditler savurmuşlar. Tehdit etmelerinin sebebi de gazino sahiplerinden haraç istemelerine karşılık, isteklerinin reddedilmesidir. Hatta tehdit ettikleri gazinolardan bir tanesi bir süre kapalı kaldı.

Verdiğim örneklerden de anlaşılacağı gibi MHP'liler halk üzerindeki baskılarını gün geçtikçe artırmaktadırlar. Buna rağmen yetkililerce hiç bir önlem alınmamaktadır. Vatandaşın canı ve malı tehlikededir. Bir an önce tedbir alınması gerekir. Yoksa çıkacak olaylardan yetkililer sorumludur.

BİR OKUYUCU

Yetkilileri göreve çağırıyoruz

Biz Sivas'ın Kangal ilçesinin Yellice köylüleri olarak bir sorunumuzu dile getirmek istiyoruz.

1979 yılında Ecevit iktidarı döneminde Kangal köylerine elektrik götürme çalışmaları yapıldı. İlk hamlede elektrik direkleri dikildi. Köyümüz Yellice ve diğer köylerin elektrikleri de yandı. Fakat 1 yıl sonra trafonuz yandı bahanesi ile elektriklerimiz kesildi. Durum üzerine Sivas TEK'e başvurduk, fakat sonuç alamadık. Arıza için köy halkı arasında para toplayıp elektrik kurumu yetkililerine vermemize rağmen yine sonuç alamadık.

Köyümüz geçen dönemlerde CHP'ye oy vermiş yurtsever bir yapıya sahiptir. Bu durum hükümetin partizanlıklarını kanıtlayan basit bir örnektir. Eğer gerçekten trafo yandı ise bu hükümetin köyümüze verecek bir trafosu yok mudur. Bu durumunuzla nasıl oluyor da köye ve köylüye hizmet götürmekten bahsediyorsunuz. Sadece Yellice değil, elektrik direkleri dikilipte aydınlatılmayan Kabakçevliği, Karamemet, Davutoğlu gibi köyler de var.

Yetkilileri bu sorumuzun giderilmesi için göreve çağırıyoruz.

Yellice Köyü halkı



KONUMUZ: itiraf

"Bir Türk milliyetçisi" imzalı mektup ve cevabımız

AYDINLIK GAZETESİNE

GAZETENİZDE çıkan MHP'ye karşı kampanya harekatının ne derece doğru olduğunu millete nasıl açıklarsınız? Şimdiye kadar yapmış olduğunuz yayınların çoğunun asılsız olduğunu belgelerle ispatlamış bulunmaktayız. Ama siz hâlâ yalan ve yanlış yayınlarınıza devam ediyorsunuz. Hele son olarak başlattığınız yayınların ne derece doğru olduğunu kim açıklayabilir? Ben bir Türk genci olarak sizin bu hareketlerinizden sizi bir Türk vatandaşı olarak görmüyorum; nedenini soracak olursanız böyle zor bir durumda olan güzelim Türkiyemizi düzelteceğimiz yerde, sizler yıkmak için milleti birbirine düşürüp memleketimizi pis Rus uşaklarına veya Çinlere (Çin piçlerine) teslim etmeye çalışıyorsunuz. Eğer milliyetçilik bu ise bir diyeceğim yok. Yayınladığınız gazetenin daha ne kadar bir süre yayınına devam edeceğini sanıyorsunuz; zannetmeyin ki, fazla sürecek; en kısa zamanda halkımız uyanacak ve sizin ne kadar yalancı ve kalleş olduğunuzu anlayacak. İşte o zaman size bu vatan dar gelecek ve nereye kaçacağınızı düşüneceksiniz. Gazetenizi oraya buraya bırakıp millete zorla satıp ve zorla reklam alıp gelir toplamakla bu işler yürümez. Ama gün gelecek bunların hesabı sizlerden ve sizin gibi komünist uşaklardan sorulacaktır. Ben kendimi Türk Milliyetçiliğine adamış bir Türk genciyim ve benim okumama engel olan elleri gün gelecek tek tek kıracağım ve yuvaları dağıtan pis komünistlerden öcümüzü almak için yemin etmiş bulunmaktayım. Eğer sizde biraz Türk kanı varsa size yazmış olduğum satırları gazetenizde yayınlarsınız; siz yayınlamadığınız zaman aynı mektubun kopyaları başka gazetelerde ve kendi çıkardığımız dergide yayınlanacak. İşte o zaman sizin ne denli korkak olduğunuz meydana çıkacaktır. Pek yakında size karşı yapmış olduğumuz harekatın meyvelerini toplayacağız ve gazetelerde yayınlanacaktır. Bundan dolayı yol yakınken bu işten iyilikle vazgeçin. Sakın bunu bir tehdit olarak kabul etmeyin oldu mu? Bu memleketi sizler ve sizin gibileri düzeltemez; fakir işçiyi, memuru kandırıp sokağa dökmenizi engelleyeceğiz. Sakın yayınlamamazlık yapmayın.

Bir TÜRK Milliyetçisi

SAYIN "Türk milliyetçisi" imzasıyla mektup yazan arkadaş,

"Sakın bunu bir tehdit olarak kabul etmeyin" dediğin ve samimi olduğuna inandığımız için mektubunu aynen yayınlıyoruz.

Bizim MHP hakkında yazdıklarımız defalarca doğrulanmıştır. Ali Yurtaslan'ın son itirafı da satırı satırına doğrulandı. Yurtaslan'ın itirafında adı geçen kişilerden bir kısmı hapishaneden adam kaçırmak suçundan Sıkıyönetim tarafından tutuklandılar. MHP'li yayın organları ise sizin sandığınızın tersine hiç bir şeyi ispatlayabilmiş değiller. "Şeytan Üçgeni" türünden esrarengiz başlıklar yayınlayarak yazılanlar ise herkesi güldürecek niteliktedir. Bu tür dizileri hazırlayanların bile büyük bir bezginlik ve çıkmaz içinde oldukları yazdıklarından anlaşılmaktadır.

Sizin okulda okumanıza kim engel oldu, bilmiyoruz. Ama Aydınlık, öteden beri, görüşü ne olursa olsun, öğrenci kimliği olan herkesin okuluna devam etmesini, MHP'li de olsa kimsenin düşüncesinden dolayı baskı altına alınmamasını, MHP'nin safındaki birçok emekçinin ve bunların evlatlarının faşizmin pençesinden tartışma ve ikna yoluyla kurtarılmasını savunuyor. Eğer yayınlarımızı daha dikkatli bir şekilde izlemiş olsaydınız, bunu açıkça görebilirdiniz.

Gazetemizi zorla sattığımızdan sözediyorsunuz. Acaba siz buna gerçekten inanıyor musunuz? Bu, MHP'nin kendi üzerindeki çamuru devrimcilere de bulaştırma çabasından başka bir şey değildir. Zorla gazete satmak, ancak halka güvenmeyenlerin, faşistlerin ve sahte solcuların işi olabilir. Biz güvenilecek en büyük gücün halk olduğu inancındayız. Halka ne gerekçeyle olursa olsun zorbalık yapanlar tarih boyunca yıkılıp gitmişlerdir. Halkın mutluluğu için mücadele eden devrimciler halka hiç bir zaman zorbalık yapmazlar, tersine bunu yapanlarla amansızca mücadele ederler.

Diğer söylediklerinizin, tehdit havası taşıyan kelimelerinizin üzerinde durmuyoruz. Bunları, bilmeden ya da istenmeden sarfedilmiş sözler olarak kabul ediyoruz. Sizi emekçi halkın içinden bir insan olarak kabul ediyor ve MHP'nin gerçek yüzünü göreceğiniz günlerin fazla uzak olmadığına inanıyoruz. Yüzyıllardır gözlerinin önüne perde çekilen halkın evlatları ergeç vicdanlarının sesini dinleyecekler ve kendilerini faşist demogojinin etkisinden kurtaracaklardır. Her zaman mektuplarınızı bekleriz.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN O.GÜRHAN
Müessese Müdürü: ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Bevazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA KızılayCad.104 Sok.No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor

31

● Bu seminerde çeşitli haber alma teknikleri, polis ve istihbarat görevlilerinin yöntemleri vurgulandı

İstihbarat dersini veren kişi yüzünü gizliyordu

● Almanya, MHP için büyük bir mali kaynaktır

Ali Yurtaslan İtiraf'ının bugünkü bölümünde MHP'nin Almanya'daki faaliyetlerinden söz ediyor ve ÜGD yöneticilerine verilen seminerlerin niteliğini açıklıyor. Yurtaslan'ın anlattıkları şöyle:

ALMANYA, MHP İÇİN BÜYÜK MADDİ KAYNAK

"ALMANYA'ya 1978 Kasım ayı içinde gidip 15 gün kaldım. Vecdet Şendil ve Ali Batman'la beraber gittik. Amacımız cezaevleri için para toplamaktı. Bana bu paralardan 2,5 milyon lira verildi. Ben de cezaevlerindekilere elbise yaptırdım. Bir kısmını ölen ülkücülerin ailelerine verdik. Bu kampanya Hergün gazetesi aracılığıyla açılmıştı. Ali Batman Almanya'da birkaç seminer verdi ve orada kaldı. Oradaki teşkilatın Genel Başkan Yardımcısı oldu. O dönemde teşkilatın Genel Başkanı Lokman Kundakçı idi. Ali Batman'lar parayı bana göstermeden topladılar, yani toplanan paranın tutarını bilmiyorum. Bana sadece 2,5 milyon lira verdiler.

"Genel Merkeze her yıl Almanya'dan 20-25 milyon lira geliyormuş.

"Almanya'da sadece Bonn'da kaldık. MHP'nin Fransa, Almanya, Hollanda, Belçika ve İsviçre'de dernekler şeklinde örgütlenmiş kolları var. Almanya'da Rusya'daki esir Türklerin teşkilatları vardı. Ali Batman bunları birleştirmek amacıyla orada kaldı. İşçileri, dövizlerini Türkiye'ye

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

İçişleri Bakanı Eren'in açıklaması:

"İtirafla ilgili yayınınız Bakanlığımızca izlenmektedir"

ANKARA (ÖZEL)

ÖNCEKİ gün gazetemizde çıkan haberle ilgili olarak bir yazılı açıklama gönderen İçişleri Bakanı Orhan Eren, "zaman ve imkanı" olmadığı için Ali Yurtaslan'ın "İtiraf"ını izleyemediğini doğrularken, yayının İçişleri Bakanlığı tarafından izlendiğini ve gerekenin yapıldığını bildirdi.

Eren'in Yazıişleri Müdürlüğümüze gönderdiği açıklaması aynen şöyle:

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Gazetemizi ve Alman televizyonunu dava edeceğini söyleyen

Okuyan, Ali Yurtaslan'ın MHP ile ilişkisini inkar etti

HABER MERKEZİ

MHP Genel Merkezi adına bir açıklama yapan MHP Genel Sekreter Yardımcısı Yaşar Okuyan, Ali Yurtaslan'ın itiraflarını yayınlayan gazetemiz ile önceki akşam Alman Televizyonunda 1. programda

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Yarın: Ali Yurtaslan'ın Sadi Somuncuoğlu'na cevabı

TİKP Ali Yurtaslan'ın "İtiraf" dosyasını Başbakanlığa verdi

● Başbakan Süleyman Demirel, Ali Yurtaslan'ın "İtiraf"ını içeren dosyayı kendisine verme isteğini bir hafta sürüncemede bıraktı.

● Dosya Demirel'in özel kalemine teslim edildi.

● "MHP hakkındaki dosyayı almaktan bile kaçınan hükümet anarşi ile nasıl mücadele eder."

ANKARA (ÖZEL)

TİKP, ÜGD Genel Yönetim Kurulu üyesi ve Hukuk Masası Başkanı Ali Yurtaslan'ın "İtiraf"ını her sayfası imzalı bir suretini Başbakan Demirel'e verilmek üzere Başbakanlık Özel Kalemine dün teslim etti. TİKP, Başbakanın dosya ile ilgili olarak ne gibi işlemler yapacağını sonuna kadar takip edeceğini de açıkladı. Dosyayı Başbakanlığa sunan yazısında TİKP Başkanlık Kurulu üyesi Hasan Yalçın şunları belirtti:

"ÜGD eski Yönetim Kurulu ve Hukuk Masası Başkanı Ali Yurtaslan'ın her sayfası imzalı itirafının fotokopisini ilişikte sunuyorum. Bu itiraf bir süredir Aydınlık gaze-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Alman parlamenter Coppik, İçişleri Bakanlığından MHP'nin Almanya'daki faaliyetlerinin önlenmesini istedi

● Coppik'in açıklamaları, Ali Yurtaslan'ın Alman TV'sinde yayınlanan röportajına dayanıyor.

FRANKFURT (ÖZEL)

"ÜGD Genel Yönetim Kurulu üyesi ve Hukuk Ma[illegible] manya [illegible]

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Grevciler, hükümete 4 gün mühlet tanıdı

Talepleri yerine getirilmezse işçiler genel greve gidecek!

Polonya'da görüşmeler kesildi durum kritik

● BBC: "Sovyet müdahale tehlikesi artıyor"

● **Wraclow'da da merkezi grev komitesi kuruldu.**

● Gierek'in istifa edeceği söylentisi yoğunluk kazandı.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

CUMA günü Gdansk ve Varşova'dan gelen haberlerde Polonya'da durumun gittikçe kritikleştiği belirtildi. Grevci işçiler taleplerinin yerine getirilmemesi halinde genel greve gidebileceklerini belirttiler. Bu durum üzerine Polonya yönetimi ve Batı dünyası, Sovyetlerin müdahalesinden çekiniyor. Üst seviyedeki görüşmeler bu kez işçiler tarafından durdurulurken, talep listesinde yer alan 3 madde üzerinde teknik heyetler seviyesinde grevciler ile hükümet arasındaki görüşmelerin sürdüğü bildirildi

Bu arada Gdansk Merkezi Grev Komitesi MKS'nin çağrısına rağmen dayanışma grevlerinin yaygınlık kazanmaya devam ettiği görülüyor. Son olarak Wraclow'da grev komitesinin oluşturulduğu öğrenildi.

Hür sendikalar konusunda grevciler sonuna kadar haklı olan taleplerinin yerine getirilmesini isterken, hükümetin sadece resmi sendikaların yapısı ile ilgili vaatlerde bulunması Gdanskli işçilerin görüşmeleri kesmesine neden oldu. MKS sorumlusu Lech Walesa, Batılı gazetecilere yaptığı açıklamada, hükümete 4 günlük bir mühlet tanıdıklarını bu süre içinde somut bir gelişme görülmezse genel grev çağrısı yapabileceklerini açıkladı. 4 gün içinde grevlerin yaygınlaşmasının çözüme hizmet etmeyebileceğini söyleyen Walesa, grevcilerin başarı kazanmak için kararlı olduklarını yineledi. İşçi önderi, şimdiye kadar sürdürülen görüşmelerde kendilerinin son de-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Polonyanın öğrettikleri 3

Ragıp Duran

Marksizm hayattır

POLONYA proletaryasının şanlı eylemi, herkesin rengini bir turnusol kağıdı titizliğinde sergiledi. İkili ölçütlere sahip olanlar ve dünyayı kafalarındaki kalıplara göre algılamaya çalışanlar, apışıp kaldılar orta yerde.

Sovyet yanlıları, revizyonistler Polonya işçi sınıfına saldıracak bir bahane bile bulamadı. Suskunluğu yeğlediler. Altan alta da Kremlin'in tehditlerini savurdular. Ama Polonyalı grevcilerin şaşmaz kararlılığı ve bilinçli tutumu, revizyonistlere söyleyecek pek fazla bir söz bırakmadı.

Yumuşama rüyasından kurtulamayan teslimiyetçiler ise sorunu "Ekonomik, tarihsel, ve coğrafi olarak inceleyip," sergilemeye çabalarken, kafalarındaki kalıplarla hayatın uzlaşmaz çelişmesi arasında bocalayıp durdular. Sonunda saçma sapan yazılarla işi geçiştirdiklerini sandılar.

Bir başka cephedikiler, ise "İşçiler komünizme karşı ayaklandı" diye manşetler atıp, kendi kendilerini tatmin ettiler. Bu sağcılar da ikili ölçütlere ve kalıplara göre tutum takındılar. Tercüman ve Hergün gibi gazeteler, Brejnev ve Gierek'in sözlerine, kimliklerine bakarak, Varşova yöneti-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

AP-MSP ÇATIŞMASI KESKİNLEŞİYOR

Erbakan: "Güvenoyu isterse hükümeti de düşürürüz"

● CHP ile MSP arasındaki hükümet pazarlığı hızlandı.

● Demirel: "Gensorular karşısında da sonuna kadar kavgayı sürdürüceğiz."

ANKARA (ÖZEL)

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan dün Parlamentoda düzenlediği basın toplantısında bir gazetecinin "Eğer Başbakan Dışişleri Bakanı hakkında gensoru görüşülürken hükümet için güvenoyu isteyecek olursa tutumunuz ne olur" şeklindeki sorusuna şu cevabı verdi: "Keşke böyle bir şey yapsa; o zaman hem hükümeti hem Dışişleri Bakanını düşürürüz. İsrail ile ilişkileri kesmek istemeyen bir hükümeti düşürmekten daha büyük bir sevap mı olur? Böylece bir taşla iki kuş vururuz."

Aynı gazetecinin bu konuda kesin karara varılmış mıdır şeklindeki sorusuna Erbakan "Evet. Kesin karar aldık, böyle bir durumda hükümeti düşüreceğiz" dedi.

Erbakan Cumhurbaşkanlığı konusuna da değinerek, "Gerekirse Cumhurbaşkanının bir an önce seçilmesi için bir iç tüzük değişikliği teklif edeceğiz" dedi.

CHP-MSP PAZARLIĞI HIZLANDI

AP'nin üç gündür Millet Meclisinde sürdürdüğü engellemenin son gününde yapılan taktik hatası sonucunda Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen hakkında MSP tarafından verilmiş o-

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Afgan direnişçileri Celalabad kentini kuşattılar

KAHİRE

KAHİRE Radyosunun Afganistan'daki kaynaklarına dayanarak verdiği bir habere göre Afgan direnişçileri Celalabad kentini kuşatarak Sovyet birliklerine karşı üç cephe üzerinden saldırıya geçtiler. Celalabad yöresinde birbirine yakın üç kasaba ve bir askeri havaalanına baskın yapan Afgan direnişçileri havaalanındaki gözetleme kulesini tamamen tahrip ettiler.

Afgan direniş kaynakları Sovyet kuvvetlerinin bu saldırılar esnasında 300 asker, 2 Mig uçağı ve 7 helikopter kayıp verdiklerini açıkladı.

Öte yandan Sorobi bölgesinden gelen haberlere göre Afgan direnişçiler bölgedeki elektrik santralını tahrip ederek başkent Kabil'in iki gün karanlıkta kalmasına neden oldular.

Bu arada Karmel'e bağlı birliklerden çok sayıda firar olayları meydana geldiği öğrenildi. Son firar olaylarının ise Sorobi'deki askeri birlikler arasında görüldüğü bildiriliyor.

Yönetim Kurulunun güvensizlik oyu vermesi üzerine

İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı TKP'li Özkol görevinden alındı

ANKARA (ÖZEL)

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odasının TKP'li Başkanı Sedat Özkol görevinden alınarak yerine CHP yanlısı Mahmut Yüksel Çavuşoğlu getirildi.

İnşaat Mühendisleri Odasının geçtiğimiz günlerde yapılan Yönetim Kurulu toplantısında, Başkan Sedat Özkol hakkında güvensizlik oyu verildi. Bunun üzerine Özkol görevinden alındı ve yerine Yönetim Kurulu üye[illegible] Mahmut Yüksel Çavuş-[illegible] Özkol'un TKP'ye bağlılığı nedeniyle görevinden alındığı sanılıyor.

Bursa'da misilleme!

MHP'liler Bursa Eczacı Odası Başkanını öldürdü

HABER MERKEZİ

BURSA Eczacı Odası Başkanı Naci Doğan dün sabah uğradığı silahlı saldırı sonucu hayatını kaybetti.

Saat 8.45'te Naci Doğan'ın Davutkadı semtindeki eczanesine gelen silahlı iki kişi, ateş ederek Doğan'ı yaraladılar. Daha sonra hastaneye kaldırılan Naci Doğan kurtarılamayarak hayatını kaybetti.

Yetkililer, Naci Doğan'ın önceki gün aynı semtte ÜYD Başkanı İrfan Çetiner'in öldürülmesine misilleme olarak komandolar tarafından öldürülmüş olabileceğini belirttiler.

BURSA'DA BİR ÖĞRETMEN YARALANDI

Bursa Tophane Endüstri Meslek Lisesi öğretmenlerinden Nurettin Akbal, dün sabah saat 9.30 sularında Ortakpazar Mahallesindeki evinden çıkarken a-

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Çin Halk Siyasi Danışma Konferansı toplandı

● Deng Siaoping: "Kruşçev'in Stalin'e yaptığını, Çin, Başkan Mao'ya hiç bir zaman yapmayacaktır."

PEKİN (AJANSLAR)

ÇİN Halk Siyasi Danışma Konferansı Beşinci Milli Komitesinin Üçüncü Toplantısı 28 Ağustos günü Pekin'de çalışmalarına başladı. Pekin Radyosunun verdiği haberlere göre 2055 üyeden 1712'sinin katıldığı ilk oturumu Konferans Başkan Yardımcılarından Ulanfu yönetti. Halk Siyasi Danışma Konferansı Milli Komitesi Başkanı Deng Siaoping açılış konuşmasında, toplantının son derece önemli kararlar alacağını söyledikten sonra, Çin'in güçlü ve modern sosyalist bir ülke olması için çok çaba sarfedilmesi gerektiğini belirtti. Deng Siaoping konuşmasını şöyle sürdürdü: "Önümüzdeki dönemde önemli görevlerimiz şunlar olacaktır: Ekonomik alanda toplumsal üretim güçleri geliştirilmeli, halkın maddi ve kültürel yaşam düzeyi yükseltilmelidir. Siyasi alanda sosyalist demokrasi alabildiğine geliştirilerek sosyalist hukuk sistemi sağlamlaştırılmalı, huzur, dayanışma ve canlılığın belirlediği siyasi ortam geliştirilmelidir. Örgütlenme alanında ise modern inşanın gerektirdiği personel durumu düzenlenmeli, elemanlar yetiştirilmeli ve geliştirilmelidir. Yetenekli kişilere kendilerini göstermeleri için büyük olanaklar sağlanmalıdır."

Deng Siaoping, Halk Siyasi Danışma Konferansının, Komünist Parti önderliğinde çeşitli partili ve partisiz şahsiyetlerin dayanışmasını ve işbirliğini sağlayan bir örgüt olduğunu belirtti. Konferans Başkanı Deng Siaoping, konuşmasına devamla, "Halk Siyasi Danışma Konferansı yeni planda sosyalist sistemde, sosyalist demokrasinin gelişmesini ve karşılıklı denetimi sağlayan önemli bir örgüttür" dedi.

Deng Siaoping, konuşmasının sonunda, Konferansın son 11 yıl içinde başarılı bir çalışma gösterdiğini belirterek, "Tayvan'ın anayurda dönmesinin ve "Hegemonyacılığa karşı mücadelenin" önemine değindi.

Açış konuşmasından sonra Milli Komitenin faaliyet raporu okundu ve tartışmalara geçildi.

3 hafta süreceği sanılan Konferans çalışmalarını izleyen yabancı gazetecilerden gelen haberlere göre, bu toplantıda

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

DGBF: "Akademi-Üniversite çekişmesi yüzünden 50 bin öğrenci açıkta kaldı"

ANKARA (ÖZEL)

DEVRİMCİ Gençlik Birlikleri Federasyonu Genel Başkanı Ali Tablacı yaptığı açıklamada, Akademilerarası Kurulun Akademilerin faaliyetini durdurma kararı ile zaten açıkta bulunan 400 bin öğrenciye ek olarak 50 bin öğrencinin daha açıkta bırakıldığını belirtti.

DGBF Genel Başkanı Ali Tablacı'nın açıklamasında şöyle denildi:

"Akademilerarası Kurul ve Üniversitelerarası Kurul aralarındaki bir kısır çekişmeye en kısa zamanda son vermelidirler. Bu kısır döngü içinde açıkta

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

bu köseden...

Feodalleşen "sol"

Gün Zileli

Sosyalizm ve feodalizm. Bu ikisi aslında birbirine ne kadar uzak ve ne kadar zıt sistemler. İkisinin arasında koca bir kapitalizm dönemi ve modern çağ var. Ama bakıyoruz ve görüyoruz ki, Türkiye'de feodalizmle sosyalizmin arasındaki sınırları silen eğilimler oldukça gelişmiştir. Özellikle on yıldan bu yana "sol" içinde bu eğilim dizginsiz bir gelişme göstermiştir.

Kapitalizme ya da emperyalizme karşı mücadele ediyorum denirken, her türlü gerici eğilimin peşine takılmak hoşgörülmüştür. Bir noktadan sonra kapitalizme ve emperyalizme karşı "mücadele", modern proletaryanın bakış açısıyla değil, Ortaçağ yobazlarının bakış açısıyla verilmeye başlanmıştır.

1960'larda Amerikan emperyalizmine karşı güçlü bir anti-emperyalist hareket halk kitlelerini sarıyordu. Ama sıhhatli gelişen bu hareket içinde bazı sıhhatsizlik belirtileri de ortaya çıktı. Halka dalkavukluk yaparak kolay başarı peşinde koşan bazı Dev-Genç yöneticileri orada burada "Amerikan gavuru" sloganları atmaya, bildirilere bu tür ibareler koymaya başladılar. Oysa başlangıçta hiç de böyle bir "gavur" teması yoktu. Tam tersine modern ve enternasyonalist anlayışlar ön plandaydı. Amerikan emperyalizmine karşı mücadele edilirken, bunun Amerikan halkına karşı büyük bir düşmanlık olmadığı, tam tersine Amerikan halkına büyük bir sevgi duyulduğu belirtiliyordu. Peki nasıl olmuştu da bu "Amerikan gavuru" sözü ortaya atılabilmiş ve bir anda "sol" içinde yayılabilmişti. Nasıl olmuştu da "sol", böyle bir Ortaçağ yobazı tutumuna girebilmişti?

Bunun ardından "Amerikalılar karılarımıza kızlarımıza el atıyorlar, namusumuzla oynuyorlar" lakırdıları gelmeye başladı. Toplumumuzun tamamen feodal kültürden kalma namus telakkilerini kışkırtmanın ve propagandanın sırtını böyle noktalara dayamanın ne anlamı vardı? Yani mesele Amerikalı erlerin Türkiye'ye gelip geneleve ya da randevuevlerine gitmesi miydi? O genelevlere Türk erkekleri gidince bir şey olmuyordu da, Amerikalı erlerin gitmesi mi namusumuza dokunuyordu? Halkın geri yanlarından gelen tepkileri kışkırtarak nereye varılabilirdi? Bu, anti-emperyalist mücadeleyi rayından çıkartmak değil miydi? Sol nasıl olmuştu da kendini böyle bir platforma atabilmiş ve bu yolda ilerleyebilmişti?

Sanırız bunun temelinde çabuk güç toplama, halk dalkavukluğu, var olan değer yargılarına sırt dayayarak gelişme sevdası yatıyordu. Oysa işçi sınıfı, değiştiricidir. Sol, halkı da değiştirmek, halkın feodal değer yargılarıyla da mücadele etmek zorundadır. Devrimciler böyle yaparlarsa halkı ilerletebilir ve devrim yolunda seferber edebilirler.

Halkın bugünkü değer yargılarına sırt dayayarak ve bunları okşayarak ne milli demokratik devrim, ne de sosyalist devrim yapabilirdi. Olsa olsa feodal "devrim" yapılırdı. Evet sol bu kitle kuyrukçuluğu yolunda ilerledikçe halkı değiştiremedi, ama kendisi bir değişime uğradı. Gittikçe feodalleşti, feodal önyargıları kullanayım, bunlardan yararlanayım derken, kendisi bu önyargıları benimser hale geldi ve sonunda Türkiye'de "solun" büyük bir bölümü feodal kültürden kaynaklanan gerici bir çizgiye girdi.

Bunun örneklerini bundan sonraki birkaç yazıda tek tek vermeye çalışacağız.



Sel sularının evinde ve dikili bahçesinde büyük zarar getirdiği Niyazi İncesulu TİKP Eyüp İlçe Başkanı Hıdır Hokka ile dertleşiyor. "Galerinin yanları bakıma alınsaydı bu kadar zarar olmazdı."

İstanbul'da, Alibeyköy'ün iki mahallesi her yağmurda sel baskınına uğruyor

SEL 300 AİLEYİ PERİŞAN ETTİ



Kemal Özden

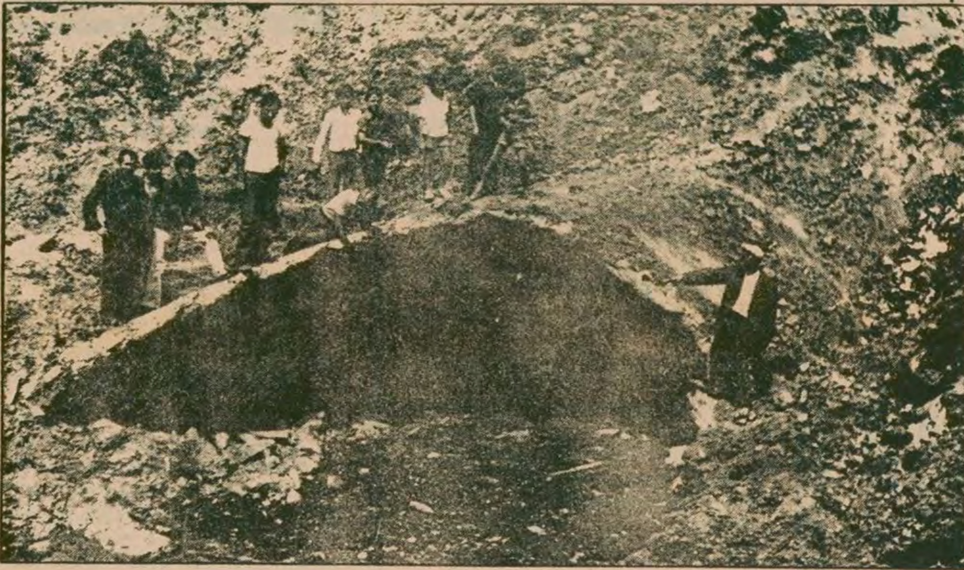
Geçtiğimiz günlerde bir kez daha sel baskınına uğrayan İstanbul'da Alibeyköy Karadolap ve Çırçır Mahallesinde oturan yurttaşlara ziyarete gittiğimizde onları evlerinin içlerine dolmuş suları çamurları ve pisliklerini temizlerken bulduk.

Üçyüze yakın evin ilk katları bir daha kullanılmayacak kadar harap olmuş milyonlarca liralık ev eşyası ve yakacak telef olmuştu. Vatandaş çaresizlik içinde evin içine dolmuş çamurları temizlerken bir yandan da bize dert yanıyordu: "Yazın her yağmurda bu olursa kışın bizim halimiz nice olur?"

Şimdiye kadar Küçükköy Deresi çevresinde sel baskınları birçok kereler görülmüş. Ancak yağışların çok olduğu zamanlarda, Küçükköy Deresi üzerine yapılan galerinin sel sularını içine çekecek mazgallardan yoksun oluşu, sele karşı galeri çevresinin bakıma alınması ve hatta galerinin yer yer çökmesi, her yağmurda sel sularının evlerin ilk katlarına dolmasına neden oluyor. Çevrede oturan yurttaşlar galerinin üzerinde yapılacak tadilat ve her sene galeri çevresindeki sel sularının aktığı yatağın bakıma alınmasıyla sellerin önlenebileceği kanısında. Bu konuda birçok kereler Alibeyköy Belediyesine başvurmuşlar, ancak sonuç her defasında ilgisizlikle karşılanmış. Sel suları evini kullanılmaz hale getirince üç çocuğu ve eşi ile birlikte bir dükkana taşınan boya işçisi İsmail Tonak isyan ediyor "Sefalet içindeyiz birçok eşyam telef oldu, belediye böyle zamanda bize yardım elini uzatmayacaksa daha önceden de önlem olmayacaktıysa neden var. Laf olsun diye mi?"

Tüm evi çamurlu su ile dolan İsmail Tonak "Çoluk çocuk perişan olduk nedir bizim günahımız." (yanda)

Küçükköy Deresi üstüne yapılan galeri yer yer çöktüğü halde ne bakım yapan var ne önlem alan. (altta)



"BELEDİYE ZARARA UĞRAYAN YURTTAŞLARLA İLGİLENMİYOR"

Yüzlerce ev sular altında kalır, yüzlerce aile perişan olurken belediyede henüz bir hareket yok. Yurttaşlar belediyeye başvurduklarında hep aynı cevabı aldıklarını söylüyorlar, "İlgileneceğiz gelip bakacağız"... Ama ne gelen var, ne de soran.

Dört çocuk annesi Emriye Moğultan sel sularının evini kullanılmaz hale getirince Belediye Başkanına çıkarak yardımcı olmasını istediğini, "Ankara'dan heyet gelerek zararın tespit edileceği" şeklinde cevap aldığını söylüyor."Bizi başından savdı. İşte ne gelen var ne giden" diye dert yanıyor.

HASTALIK TEHLİKESİ

Sel sularının getirdiği ve evlerin ilk katlarını dolduran pis su ve çamurlar evlerden her ne kadar kabaca temizlendiyse de bir ilaçlama çalışması olmadığı için evlerin ilk katları henüz kullanılmaya müsait değil. Sel suları yer yer kanalizasyon suları ile birleştiğinden salgın hastalıklara yol açacak mikropların evlerin içlerine kadar taşındığı belirtiliyor. Bu konuda da belediyenin aldığı bir önlem yok. Alibeyköy'deki tek Dispanser de sel sularından nasibini almış. Dispanser, içindeki diz boyu çamur ve pis su ile bir haftadır öylece duruyor.

VATANDAŞ KAN AĞLIYOR

Sel sularının evlerinde zarara yol açtığı yurttaşları ziyarete gittiğimiz de bir dokunduk bir ah işittik. Bizlere telef olan eşyalarını gösteren Ümmü Gülüçan "Dul kadınım, alt katta bulunan kömürüm kullanılmaz hale geldi, kiracım evi boşalttı gitti yazık değil mi bana, ne ilgilenen var ne soran, bu işin bir sorumlusu yok mu?" diye söyleniyordu.

Küçükköy Deresi boyunca dolaşmaya devam ediyoruz. Çevre sakinleri bizi evlere davet ediyor zararlarını gösteriyorlar. Şahin Sokağa geldiğimizde Nazif Yıldız ve Mustafa Kosovalı'nın evlerini ayıran duvarın sel sularından yıkıldığını, Mustafa Kosovalı'nın kömürlüğündeki kömürün artık kullanılmaz hale geldiğini görüyoruz. Nazif Yıldız'ın kızı ise yeni aldıkları kütüphaneli divanı gösteriyor. Sudan tüm formikaları kalkmış ve sökülmüş kullanılmaz halde. 'Sadece bundan zararımız 15 bin lira' diyor Nazif Yıldız'ın ailesi

Buzdolabı ve televizyona bakıyorum onlar da kütüphaneli divana dönmüşler. Başka bir eve giriyoruz tüm eşyalar denk edilmiş herkes yorgun, kızgın; "Bu hayat pahalılığında giden eşyanın yerine yenisi nasıl konur.?"

İplik işçisi Muharrem Karakuş sel sularının eşyaların bir çoğunu kullanılmaz hale getirmekten ötede ev tabanında nasıl oyuklar açtığını gösteriyordu. Büyükbaş hayvan yetiştiren Yunus Yılmaz ise sular altında kalan ahırındaki maddi zararının en az yirmibeşbin lira olduğunu belirtirken oksijen ve tentürdiyot imalathanesi sel sularının baskınına uğrayan Zeki Eren de "Hiç sorma" diyor, "Zaten bu sene işlerin pek tadı yoktu bu zararda üstüne tuz biber oldu".

Küçükköy Deresinden ayrılırken Şükriye Eken sesleniyordu "Biz artık ne zaman yağmur çiselese yüreğimiz ağzımıza geliyor, bir yağdı mı çünkü artık kurtuluş yok". Yaz yaz da kimin yüzü kızaracaksa kızarsın. Artık hallolsun bu iş. Bitsin artık bu sefaletimiz biz her yağmurda pis sulara gömülmekten kurtulalım."

● Yaz aylarında bir kaç kez selden zarar gören yurttaşlar ; "Önlem alınmazsa kışa halimiz nice olur" diyorlar



Ev sular altında kalınca komşuların yardımıyla kurtulan semtin sevilen "Cici Annesi" iki elini açmış ağlıyor. "Bitsin artık bu sefaletimiz."

GÜNDEM dışı

Camiyi kaptırdılar ama bayramı bırakmadılar

Avusturya'nın başkenti Viyana'da Birleşmiş Milletler binasının hemen yanı başındaki cami de "iktidar olmak" mücadelesinden nasibini aldı. Camiyi ellerine geçirmek isteyen MHP'liler önce camiye devam eden yurttaşlar arasında MSP aleyhine yoğun bir söylenti kampanyası başlatılar. İş bu kadarla kalmadı. Cami içinde MHP'liler MSP'lilere saldırdı. Cami kavgasını Avusturya polisi polis köpeklerinin yardımıyla güçlükle önleyebildi. Ortada birkaç yaralı kaldı.

Bundan sonra Ramazan süresince camiye giden yurttaşlar, MHP'nin yeni bir saldırısı ve yeni bir kavganın endişesi içindeydiler. Olan hem yurttaşlara hem de MSP'lilere oldu. MSP'liler Ramazan süresince camide Erbakan Hocanın ses bantlarını dinleterek yoğun bir propaganda yapmayı düşünüyorlardı. Ancak MHP'lilerin saldırısı ve camiyi ellerinden kaçırmaları bu planın uygulanmasına engel oldu.

Ancak MSP'liler camiyi ellerinden kaçırırken bayramı tuttular. MSP etkisindeki İslam Derneği bayram öncesi bir bildiri yayınlayarak kendilerine Arabistan'dan bir telgraf geldiğini, Arabistan'ın üzerinde yeni ayın doğduğunu, dolayısıyla bayramın da 12'sinde değil 11'inde yapılacağını ilan ettiler. Bu talimat üzerine MSP'liler, çevrelerinde etkileyebildikleri yurttaşları da toplayarak ayın 11'inde camiye dolup, hem Erbakan Hocanın bantlarını bir güzel dinleyip, ardından da bayram namazlarını eda edip, sonra da bir güzelce bayramlaştılar. Bayram günü ise MHP'liler tek başlarına kalmışlardı.

İllegal hükümet

Şimdiye kadar alışmıştık Hep hükümetler meşru, ona karşı mücadele eden, muhalefet yapan gruplar, siyasi partiler artık o ülkedeki koşullar oranında gayrımeşru sayılırdı. Ancak Polonya'daki gelişmeler bu kuralı da altüst etti. Hükümet, grevci işçilerin içinde illegal bildiriler dağıtıp grevleri kırmaya çalışıyormuş. Gizli ve meşru olmayan, işçiler tarafından seçilmemiş sahte grev komiteleri kuruyormuş... İşçilerin ise sözcüleri de, bildirileri de, komiteleri de açık. Ve Grev Komiteleri her hafta işçilerin oyu ile seçiliyor ve güvenoyu alıyor.

Şimdi bundan sonra Gierek'in adını da koymak gerekiyor: "Polonya Halk Cumhuriyeti İllegal Başbakanı"..

Almanların uyanıklığı

Fiskobirlikin fındık ihracatında kullandığı çuvallar alıcı firmalar tarafından Almanya'daki Türk işçilerine satılıyormuş.

Almanya'dan izinli olarak Giresun'a dönen ve Fiskobirlik'e de ortak olduğunu söyleyen Giresunlu bir işçi beraberinde getirdiği 40 çuvalı Almanya'dan satın aldığını belirtmiş.

İsmini açıklamayan işçi Türkiye'de tanesi 150 lira civarında satılan bu çuvalın tanesini Almanya'da 1 marka satın almakla kârlı bir ticaret yaptığını söylüyormuş.

Almanlar kârlı, işçimiz de kârlı, zararlı çıkan kim acaba?

AA DEVLETİN ÇIKARLARINI NASIL KORUYOR?

Neyse büyük basın bu sıralarda pek konu sıkıntısı çekmiyor. Caroline vardı.. O hikayeyi başarılı bir gazetecilikle bağladıktan ve hain koca Junot'un defterini dürdükten sonra yeni bir konu geldi gündeme... "Bülent Ersoy kadın olacak mı?"... Ersoy olacağım diyormuş. Yurt dışında ameliyat olacakmış, bu iş için de 15 milyon lira gerekiyormuş. Şimdi basınımız bu 15 milyon lirayı Bülent Ersoy'un nasıl yurt dışına çıkaracağını araştırıyor.

Derken bu tartışmaya Anadolu Ajansı da karıştı. AA geçen gün verdiği haberde "Bülent Ersoy'un Samsun Tıp Fakültesinde ameliyat olabileceğini" açıkladı.

Devletin resmi haber ajansı değil mi; elbette devletin de çıkarlarını kollayacak... Doğrusu AA da bu işi hakkıyla yapıyor.

Acaba hangi sınır ?

Brejnev Polonya işçilerinin mücadelesi için fikir beyan etmiş. Ne demiş?

"Polonya olayları iç sorundur" buyurmuş...

Sonra da kimse müdahale etmeye kalkmasın diye Batıya bir tehdit savurmuş. Sanki Polonya'yı işgal etmek için sınırda ordu bekletenler Batılılarmış gibi...

Brejnev'in bu açıklaması olayların kimin "iç sorunu" olduğunu ortaya çıkarmadı. Malum ya Hazret Sovyetlerin sınırını Çekoslovakya ve Polonya'dan başlatıyor, Bulgaristan'a kadar uzatıyor.

Belgelerle Sağlık Bakanlığı atamaları 4

Belgeler Sağlık Bakanlığındaki tayinlerdeki partizanlığı apaçık gösteriyor

Partizanlık sağlık elemanları arasında huzursuzluk yaratıyor

● Belgelerde 22.11.1979 ile 7.12.1979 tarihleri arasında 17 gün içinde yapılan tayinlerin AP'lilerin istekleriyle yapıldığı ortaya çıkıyor

Sağlık Bakanlığındaki tayinler, zaten "Tam Gün" bilmecesi içinde bunalan ve maddi olarak da haksızlıklarla karşı karşıya kalan sağlık elemanları içinde huzursuzluğa neden oluyor. "Sağlık elemanları arasında huzursuzluk yarattığı" gerekçesiyle gensoruya muhatap olan Sağlık Bakanı İslamoğlu "Manevi baskı yapılmasına rağmen dışardan tayin yapmadığını" söyledi. Bakan, eski Sağlık Bakanı Mete Tan yönetimi sırasında Bakanlık bünyesindeki kuruluşlara lüzumundan fazla dişçi ve eczacı doldurduğunu ve devletin paralarının çar-çur edildiğini de belirtiyordu.

Ancak devlet hazinesi üzerinde çok titiz olduğunu söyleyen Sağlık Bakanının AP milletvekili ve



Sağlık Bakanı Münif İslamoğlu devletin kasasını düşünerek dışardan yeni eleman almadığını söylüyor. Ancak Bakanlıkta yapılan çok sayıda tayinin devlete kaça patladığını, bu tayinlerin sağlık elemanları arasında ne gibi huzursuzluklara neden olduğunu ve bugüne kadar kaç sağlık elemanının istifa ettiğini açıklamıyor.

senatörlerinin , AP İl Başkanlarının ve çeşitli AP heyetlerinin isteği üzerine yaptığı tayinlerde bu hassasiyeti göstermediği görülüyor. Sağlık Bakanlığının Zatişleri ve Muamelat Genel Müdür Vekili Mustafa Pınarcıoğlu'nun Bakanın emri üzerine yapılan tayinlerle ilgili olarak verdiği rapor bunu belgeliyor. Aşağıda Bakana verilen raporlardan bazılarını yayınlıyoruz. Listede yer alan isimlerin karşısına parantez içinde yazılan isimler, tayinin yapılmasına aracı olan şahısları göstermektedir. Listelerde sadece bu şekilde yer alan tayinleri yayınlıyoruz.

BELGE: 8

Sağlık Bakanına Bakanlık Zatişleri Genel Müdür Vekilinin verdiği 2.12.1979 tarihli rapor.

"Sayın Bakanım,

1.11.1979 tarihinde verdiğiniz emirlerin neticeleri aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgilerinize sunarım,

.....

1) Artvin Hopa Sağlık Ocağına bağlı Güvercinli Sağlıkevi ebesi Mesude Demirbaş Önal'ın Tekirdağ Valiliği emrine tayini yapılmıştır. (Sayın Halil Başol)— AP Tekirdağ Milletvekili- Ticaret Bakanı—

2) Antalya Gazipaşa Devlet Hastanesi hemşiresi Emine Dikmen'in Bitlis Valiliği emrine tayini yapılmıştır. (Sayın İhsan Ataöv) — AP Antalya Milletvekili—

3) Antalya Gazipaşa Hastanesi hemşiresi Havva Koyun'un Erzurum Valiliği emrine tayini yapılmıştır. (Sayın İhsan Ataöv)

4) Uşak Banaz Sağlık Merkezi eczacısı Ali Hikmet Gülmez'in Bitlis Adilcevaz Sağlık Ocağı eczacılığına tayini yapılmıştır. (Sayın İhsan Ataöv)

5) Antalya Merkez Hükümet Tabibi Dr. Tahsin Kara'nın Antalya Akseki Sağlık Merkezi Tabipliğine tayini yapılmıştır. (Sayın İhsan Ataöv)

6) Antalya Akseki Sağlık Merkezi Tabibi Dr. Özbil Erkan'ın Çorum Bayat Sağlık Merkezi Tabipliğine tayini yapılmıştır. (Sayın İhsan Ataöv)

7) Kastamonu Azdavay Sağlık Ocağı Sağlık Memuru İsmail Şenyürek Kayseri Valiliği emrine tayini yapılmıştır. (Sayın Şevket Doğan, — AP Kayseri Milletvekili— Sayın İ. Kirazoğlu — AP Kayseri Senatörü)

14) Giresun Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğüne Giresun Merkez Konaçık Ocağı Tabibi Dr. Burhan Kara'nın vekaleten tayini yapılmıştır. (Sayın Hayrettin Erkmen) — AP Giresun Milletvekili -Dışişleri Bakanı—

BELGE: 9

Sağlık Bakanına Bakanlık Zatişleri Müdür Vekilinin verdiği 5,6,7 Aralık 1979 tarihli raporlarda yer alan tayinler ve tayinleri yaptıranlar:

1- Samsun Sağlık Müdürlüğü eczacısı Ziya Civelek Haşimoğlu'nun Rize Merkez Sağlık Ocağı eczacılığına tayini yapılmıştır. (Sayın İzzet Akçal)— AP Rize Milletvekili—

2- Akhisar Devlet Hastanesi Baştabipliğine aynı hastanede KBB Hastalıkları mütehassısı Dr. Şenel Demirel'in asaleten tayini yapılmıştır. (Sayın Halil Yurtsever)— AP Manisa Milletvekili—

3- Erzurum Numune Hastanesi Baştabipliği görevi Dr. Yücel Şengün'den alınmış, Dr. Ziya Araz aynı hastane Baştabipliğine tayin edilmiştir. (Sayın Naci Gıcıroğlu)

4- Aksaray Devlet Hastanesi Operatörü Dr. Sabahi Yüzbaşıoğulları'nın Yalvaç Devlet Hastanesine tayini yapılmıştır. (Sayın Avni Kavurmacıoğlu) —AP Niğde Milletvekili—

5- Bitlis Hizan Sağlık Merkezi Tabibi Dr. Hikmet Zengin'in Kütahya Domaniç Sağlık Merkezi Tabipliğine tayini yapılmıştır. (Sayın Abidin İnan Gaydalı) — AP Bitlis Milletvekili—

6- Siirt Beşiri Sağlık Ocağı hemşiresi Birgül Aydemir'in Uşak Valiliği emrine tayini yapılmıştır. (Sayın Dr. Baha Akşit) —AP Denizli Senatörü—

SONUÇ:

Dört gündür yayınladığımız Sağlık Bakanlığındaki tayinlerin nasıl yapıldığını gösteren belgelerde şu husus ortaya çıkmaktadır; Sağlık Bakanlığı bizim burada belgelerini yayınladığımız 22.11.1979 ile 7.12.1979 arasındaki 17 gün içinde tam 131 tayin yapmıştır. Belgelerde bu tayinlerden 91 tanesinin karşılığında, tayinlerin yapılmasına aracı olanların isimleri açıklıkla yer almıştır. Tayinlerin yapılmasını isteyenlerin büyük çoğunluğu AP Milletvekili ve Sanatörleridir. Bunun yanı sıra AP İl Başkanları ve bazı doktorların da isimleri geçmektedir. Sağlık Bakanı İslamoğlu Zatişlerinden bu raporları aldıktan sonra tek tek listeler üzerinde kendisinden tayin yapılmasına aracı olanların işlerinin yapılıp yapılmadığını kontrol etmiş ve karşılıklarına kontrol edildiğini gösteren işaretler koymuştur. Bu durum bakanlıkta yapılan tayinlerin büyük kısmının aracılar yoluyla gerçekleştiğini belgelemektedir.

Belgelerde yapılan tayinler incelendiğinde bir kısmının kayırma, bir kısmının ise sürgün niteliğinde olduğu görülmektedir. Özellikle, AP Milletvekillerinden Fevzi Arıcı ve İhsan Ataöv İçel ve Antalya illerinde bazı ilçelerin sağlık personelini olduğu gibi değiştirtmişler ve sürdürmüşlerdir. Bu belgeler aynı zamanda en normal tayin işinin bile artık siyasi partilerden aracı koşmadan gerçekleştirilemediğini göstermektedir. Bu durum ise bazı haksızlıklara yol açarken, torpili olmayan memurların çok güç şartlara itilmesini de getirmektedir. Kısacası daha önce belgelerini sunduğumuz partizanlık Sağlık Bakanlığında da bütün hızıyla esmektedir. Partizanlık sağlık elemanları içinde zaten varolan huzursuzlukları büyük ölçüde arttırmış, bunun üzerine bir de maddi haksızlıklar eklenince direnişlere kadar varan olaylara yol açılmıştır.

—BİTTİ—

Açıkça



DOĞAN YURDAKUL

Bay SS'in ifşaatları-2

— Demek Ali Yurtaslan'ın itirafları Güvercinlik'teki Jandarma Komando Alayında CHP yetkilileri, komünist gazeteciler ve işkence timi tarafından hazırlanmış. Kendisine burada işkence mi yapılmış?

— Hayır. İşkence Ankara Emniyet Müdürlüğünde yapılmış. 1978'de iki kere Ankara Emniyet Müdürlüğünde cereyan verilmek suretiyle işkenceye tabi tutuluyor. Emniyetten çıktıktan sonra arkadaşlarına, "Bana okutmadan bazı yazıların altını imzalattılar" diyor.

— Yurtaslan 1979 ve 80 yıllarına ait olayları anlatıyor.

— Olsun.

— Yani 79-80'de olacakları 78 yılından mı biliyormuş? Yoksa ona işkence yapanlar mı gelecek iki yılda neler olacağını biliyorlarmış?

— Hayır efendim, 79-80'de olacakları önceden bilmiyor, ona sonradan dosya imzalatılıyor. Yani 80'de. Yani MHP düşmanları komitesinin hazırladığı dosya bu çocuğa imzalatılıyor.

— Bu dosya da İsa Armağan ile Mustafa Pehlivanoğlu'nun Mamak'tan kaçması olayı da var mıymış?

— Herhalde vardır. Niye sordunuz?

— Mamak'tan iki idamlığı kaçıran örgüt İtirafa dayanılarak yakalandı. Sizin söylediğiniz doğruysa bu itirafı hazırlayıp Yurtaslan'a imzalatanların Mamak'tan kaçış olayını da önceden bilmeleri, hatta bizzat tertiplemiş olmaları gerekir.

— Anlayamadım.

— Olayların tarih sıralamasına göre sizin anlattıklarınızdan şu çıkıyor: MHP düşmanları komitesi önce Yurtaslan'ın ağzından bir itiraf hazırlamış. Bu itirafta MHP'nin hapisten adam kaçırma örgütü de açıklanıyormuş. İtirafı hazırlayanlar sonra bu örgüte Armağan ile Yurtaslan'ı kaçırtmışlar. Kaçırttıktan sonra itirafı yayınlayarak MHP'nin adam kaçırma hücresini yakalatmışlar.

— Olabilir. Hem zaten itirafın yayınlandığı sırada Ali Yurtaslan Güvercinlik'teki alayda bulunuyormuş.

— Aynı anda hem yurt dışında, hem de Ankara'da bulunma özelliğine mi sahip?

— Yine anlayamadım.

— İtirafın yayınlandığı sırada, Örsan Öymen ve Yağmur Atsız, Ali Yurtaslan ile yurtdışında röportaj yaptılar da.

— Yapmışlardır, onlar da zaten bu komitenin adamları.

— Onlar da röportajı işkence ile mi yapmışlar?

— Olabilir, kesin bir şey söyleyemem.

— Karşılıklı otururken, sahilde gezerken fotoğrafları çıktı?

— İşkenceden önce çektirmişlerdir. Ya da fotomontajdır ne bileyim?

— 78'de işkence görmüş ve bazı kağıtları okumadan imzalamış öyle öyle mi?

— Evet.

— 79 Martında ise ÜGD Yönetim Kurulu Üyeliğine ve Hukuk Masası Şefliğine getiriliyor. Emniyette ne söylediğini bile bilmediğiniz bir kişiyi bu göreve nasıl getirdiniz?

— Kimbilir belki acımışlardır. Ne de olsa demokratik bir kuruluş.

— Ali Yurtaslan'ı tanımıyor musunuz?

— Ömrümde görmedim.

— Gazi Eğitime sizin vasıtanızla girdiğini söylüyor.

— Bu iftirada partimizle ilgili olarak geçen her şey külliyen yalan iftira ve tertiptir.

— Bu iftirayı niçin yapıyorlar?

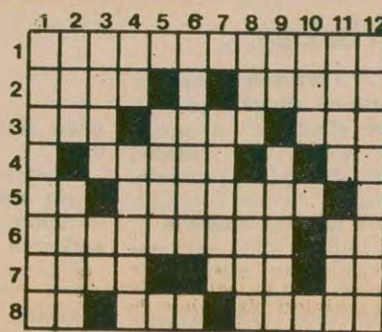
— AP hükümeti ile MHP'nin arasını açmak için. Seçim arifesinde MHP'nin başarısını azaltmak için.

— Demek itirafı AP ile aranızı açacak başarınızı azaltacak kadar önemli buluyorsunuz?

— Hayır, hiç bir önemi yok.

— Teşekkür ederiz.





SOLDAN SAĞA: 1) İşpiyonlanmak. 2) Doğru kıvama getirmek-Sürekli. 3) Bir emir-Eski dilde fakat anlamında kullanılır-Bir emir 4) İterek zorla sokma-TERSİ tok olmayan. 5) TERSİ neredesin. bana bak anlamında komşuya söylenir-Huzuru. 6) Gözlemevi-Bir hayvan. 7) Elips şeklinde-TERSİ evin çatısı-Bir harfin okunuşu. 8) Kimyada Sodyum'un simgesi- O yer anlamında kullanılır. TERSİ huzur içinde.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Geçtiğimiz günlerde Polonya'da gözaltına alınan KOR yöneticisi. 2) Bir emir-Canlılar için gerekli temel ihtiyaç maddesi. 3) Doğru anlamında bir sözcü- TERSİ bir kürk hayvanı. 4) TERSİ kimyada Radon'un simgesi-TERSİ muhtemel. 5) TERSİ bir tür küçük yük gemisi. 6) TERSİ yük taşıyan emekçi. 7) Evli yabancı bayanlara denir. 8) Dört tarafı suyla çevrili kara parçası-TERSİ adet. 9) TERSİ hatırla-TERSİ sanki. 10) Çok güzel kokulu. 11) Erek-Karışık renkli, 12) Ayırt edici nitelik.

SOLDAN SAĞA: 1) Sigortalanma 2) İrat-Anot. 3) Laz-akaS-Ant. 4) amlaS-İmar. 5) Af-imE. 6) Sema-aslısaN. 7) ızA-Suat-lÖ. 8) Zakkumgiller.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Silahsız. 2)iraM-Eza. 3) Gazlamak. 4) Ot. 5) Asa-Su. 6) Tak-fauM. 7) anaS-Sağ. 8) loS-Elti. 9) At. 10) amiS. 11) namalE. 12) Antrenör.

İzmir'den okuyucumuzun sorusu

sorular? cevaplar

KEMAL TÜRKLER'İN CENAZESİNE KATILMAK

SORU Eski Başbakanlardan Nihat Erim'in öldürülmesiyle ilgili yazılara geniş çapta yer verildi ve bunun yanısıra TİKP Başkanlık Kurulu heyeti Erim'in cenaze törenine katıldı. Bunu doğru bir şey olarak görmüyorum. Yalnız gözlerden kaçmayan DİSK Genel Başkanlığını yapmış ve Maden-İş Sendikasının Genel Başkanlığını yapmakta iken faşist caniler tarafından katledilen Kemal Türkler'in katledilmesiyle ilgili Aydınlık gazetesinde çok az bir yer verildi. Ayrıca TİKP'li kişiler de Türkler'in cenazesinde bulunmadılar, niye?

Kemal Türkler'in cenazesiyle ilgili yazıya Tercüman gazetesi bile geniş çapta yer verirken büyük bir kalabalıktan ve çelenklerin çokluğundan bahsediyordu.

Sizce sosyalizm yolundaki mücadelede, esas mesele Rus yanlısı dediğiniz sahte solcular mı? Yoksa faşizm mi?

CEVAP Öldürülenler ister MHP'li, isterse Rus taraftarı olsun hiç bir suikast eylemini savunmuyor ve onaylamıyoruz. Çünkü bu yoldan ne Rusya'nın ne MHP'nin terörüne son verilemez.

İkincisi; Biz ölenin kendisi bir faşist ya da Rus uşağı olmadığı ya da cenaze törenleri bu iki terör odağından birinin gösterisi haline gelmeyeceği sürece, cenaze törenlerine katılırız.

Kemal Türkler'in öldürülmesine Aydınlık'ta yer vermediğimiz konusunda yanılıyorsunuz. Kemal Türkler'in öldürüldüğünün ertesi günü TİKP Başkanlık Kurulu'nun Türkler'in öldürülmesini protesto eden bildirisi sekiz sütun üzerinden manşetti: "Anarşi odaklarına karşı milli seferberlik"(Aydınlık, 23 Temmuz 1980) Manşetin altında yayınlanan bildiride Türkler'in faşistler tarafından katledilmesi protesto ediliyor ve bütün milli güçler anarşi odaklarına karşı seferberliğe çağrılıyordu. Bundan sonra da bu olayla ilgili gelişmeleri verdik.

Türkler'in cenaze törenine TİKP heyeti katılmadı ve Aydınlık da Tercüman'dan farklı bir tutum takınarak cenaze törenini fotoğraflı bir şekilde vermedi. Doğrudur. Böyle yapıldı. Gün Sazak'ın cenaze törenine karşı tavrımız da böyle idi. Kemal Türkler'in cenaze törenini her ne kadar DİSK düzenlediyse de törenin Rusya'nın Beşinci Kolu olan sahte TKP'nin ve İGD'nin denetiminde yapılacağı ortadaydı. Kısacası bu Rusya'nın bir gösterisiydi. O cenazeye gidip orada Rus yanlılarının kuyruğuna takılmanın hiç bir anlamı yoktur. Ayrıca hata yapıp oraya bir heyet gönderilseydi nasıl bir tutumla karşılaşılırdı orası da bellidir. Militanlığını İGD'li kabadayıların yaptığı bu tür törenlerde şimdiye kadar devrimcilere karşı nasıl bir tutum takınıldıysa onun yapılacağı açık değil mi?

Biz, faşistlerin ya da Rus Beşinci Kollarının kalabalığına katılmamaya, bu tür törenlerin ve toplantıların reklamını yapmamaya, bu konuda uyanık olmaya mecburuz. MHP'nin yaptığı cenaze törenlerini neden fotoğraflarla vermiyoruz?

Nihat Erim'in cenaze törenini de MHP'liler bir faşist gösteri haline getirecek olsalardı ona da katılmaz ve gazetemizde vermezdik. Oysa Nihat Erim'in cenazesine, bırakın ülkücü komandoların doluşmasını, MHP yöneticileri bile gelmedi. Ecevit, Demirel ve Feyzioğlu oradaydı, ama Türkeş katılmamıştı. Herhalde bunun da bir anlamı vardı. Nihat Erim'in cenaze töreni anarşiye ve terör odaklarına karşı olan birçok siyasi gücü ve şahsiyeti bir araya getirmişti ve bu törene ne sahte solcular ne de faşist militanlar itibar etmemişlerdi.

"Polonya'da olup bitenler, Polonya halkının cesaretinin ürünüdür"



Polonya muhalefet dergisi "Kultura"nın başyazarı

Jerzy Giedroyc: "Polonya ordusu Ruslara karşı savaşır"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Fransa'da yayınlanan haftalık "Le Point" dergisi son sayısında Polonyalı muhaliflerin Paris'te yayınladığı "Kultura" dergisinin Başyazarı Jerzy Giedroyc ile yaptığı bir röportajı yayınladı. 33 yıldır düzenli olarak her ay çıkan "Kultura" dergisinin başyazarlığının yanı sıra bir yayınevinin yönetmenliğini yapan Giedroyc, "Kultura"nın bütün dünyadaki Polonyalı göçmenler tarafından okunduğunu bu arada Polonya'da da gizlice dağıtıldığını açıklıyor. "Kultura" dergisi daha sonra 1956 Poznan ayaklanmasından sonra yurt dışına çıkan ve sürgün edilen liberal, reformcu ve Batı yanlısı aydınların yönetimine geçti. Aşağıda "Le Point" dergisinin sorularını ve Giedroyc'un cevaplarını yayınlıyoruz:

— Bugünkü bunalımda hangi konular, hangi noktalar Polonya'ya özgüdür?

J. GİEDROYC: İki özgün durum vardır. Bir kere işçi eylemlerinin, güç kapışmasının ilk kez olmadığını hatırlatayım. 1980'den önce 1956, 70 ve 76'da da benzeri olaylar olmuştu. 1956'da olaylar nasıl çözülmüştü? Gomulka'nın yeniden işbaşına gelmesiyle. O zamanlar Gomulka, halk içinde çok sevilirdi, müthiş bir prestiji vardı. Zaten o gelir gelmez, bütün grevler filan bir anda kesildi. Ve tüm Polonya'yı nereden geleceği pek bilinmeyen bir umut dalgası kapladı.

1980'de bu olay tekrarlanmaz. Bugün eskiden olduğu gibi hiç bir kimse umudunsimgesi halinde değil. Polonyalılar mücadelelerinde biraz da yalnız olduklarını biliyorlar. Bu nedenle mücadele ederken, geleceğe ilişkin mümkün olduğu kadar çok güvence koparmak amacındalar.

Diğer bir yenilik, bir özgün durum da, grevcilerin inanılmaz siyasi olgunluğudur. Temmuzdan beri süren eylemlerde ne bir çiğlik, ne bir şiddet hareketi, ne de Parti lokallerine saldırı oldu. 1970 veya 76 olaylarında komünist iktidar, karşısında işçi olmuş hiddetli köylüleri bulmuştu. Bugün ise iktidarın karşısına dikilen gerçek bir işçi sınıfıdır. Ve işçiler her şeyi inceden inceye hesaplayıp, çabalarını duruma göre yönlendiriyorlar.

— Sizin bilgilerinize göre, grevcilerin merkezi bir yönetimi var mı?

J. GİEDROYC: Hayır, ancak bu hareket hem kendiliğindenci hem de eşgüdümlüdür.

— Bu eşgüdümü kim sağlıyor?

J. GİEDROYC: Siz buna Fransızcada galiba "Arap telefonu" diyorsunuz (1) Halen sürmekte olan eylemlerin, ekonomik krizin ve besin maddeleri sıkıntısının sürdüğü bir dönemde cereyan ettiğini biliyorsunuz. Üstelik Polonya'da kaç tane gizli yayın çıkıyor biliyor musunuz?

— Hayır, hiç bir fikrim yok...

J. GİEDROYC: Söyleyeyim size. Tam 47 tane. İşte size "Robotnik" gazetesinin bir sayısı... Bu gazetenin tirajı aşağı yukarı 50 bini buluyor. Demek istediğim şu ki, şimdiki güç kapışmasının kökleri hem siyasi hem de ekonomik bir çatışmada yatmaktadır.

GİEREK ORDUYU SÜRMEZ

— Bu durumda Gierek ne yapabilir?

J. GİEDROYC: Onun eylem alanı son derece sınırlıdır. Bir kere Parti içinde durumu tartışılıyor. Sonra mevkisine gözünü dikmiş insanlar var. Dahası, kimsenin tahmin edemediği boyutlardaki düzensizlikler iktidarı hedef alıyor. Örneğin, çeşitli maddelere zam yapıldığı zaman, bu fiyat artışları bütün Polonya'da hemen duyurulmadı. Merkezi bir şekilde açıklama yapılmadı, her eyaletin valisi, bölge halkının durumuna göre zamları açıkladı veya gizledi. Bu, komünist bir ülkede inanılmaz bir olgudur...

— Ama Gierek'in emrinde milisler ve ordu var...

J. GİEDROYC: Evet, Gierek milislere hakimdir. Ancak milislerin işçi hareketini bastıracak gücü olmadığı gibi, bu güçler bütün halkın nefretini toplamıştır. Orduya gelince, o da başka bir hikaye... Ordunun sadece birkaç günlük mühimmatı, akaryakıtı var. Çünkü Sovyetler de ordudan korkuyor. Bu nedenle orduyu işçilere karşı kullanmak pratik olarak olanaksız. Zaten ordudaki askerlerin işçilere karşı silah kullanmayı reddedecekleri de belli. Polonya'daki hükümetler şimdiye kadar orduyu çok fazla işçinin üzerine sürmediler. Kanımca Gierek de sürmez...

— Bir Sovyet müdahalesi olabilir mi?

J. GİEDROYC: Şu anda (ağustosun 3. haftası) mümkün görmüyorum. Bunun çeşitli nedenleri var. Önce Sovyetlerin Afganistan ile işleri var. Bu onlara yeter de artar bile... Sonra Kremlin, Batı ile olan anlaşmazlıklarını körüklemek istemiyor. Oysa ki Polonya savaşları çünkü müdahale olursa gerçek bir milli ayaklanma olur büyük bir dünya buhranına yol açar.

— Ama neden? Sovyetler, Macaristan ve Çekoslovakya'ya müdahale etmişlerdi...

J. GİEDROYC: Bakın size bir şey anlatayım. Prag Baharı döneminde Tito, Dubçek ile konuşmaya Çekoslovakya'ya gitmiş. Tito, Prag yöneticilerini o zaman, Rusların bir müdahale yapacağı konusunda uyarmıştı. Dubçek böyle bir olasılığa inanmadığını söylemiş. Tito ısrar etmiş ve şöyle sormuş: "Ruslar tanklarını gönderirlerse Çekler ne yapacak? Siz halka ne emir vereceksiniz?" Çek Komünist Partisi Birinci Sekreteri Dubçek, hiç bir emir vermeyeceğini ve ülkesinin dövüşmeyeceğini söylemiş. İşte böyle olmuş. Tito da bu yanıt üzerine çekip gitmiş.

POLONYA ORDUSU RUSLARA KARŞI SAVAŞIR

— Peki siz Polonyalıların dövüşeceğine inanıyor musunuz?

J. GİEDROYC: Evet.

— Polonya ordusunun Sovyet ordusuna karşı çıkacağını sanıyor musunuz?

J. GİEDROYC: Evet, bu konuda hiç kuşkum yok...

— Ama Polonya ordusunun elinde dövüşmek için gerekli araçlar yok...

J. GİEDROYC: Biz, tek başına ve fazla araç-gereç olmadan savaşmaya alıştık. Esas önemli olan Sovyet yöneticilerinin benim size bu söylediklerimi bilmeleridir.

— Polonya'da Kilise nasıl bir tutum takınıyor?

J. GİEDROYC: Kilise bir yandan muhalefeti koruyor ama bir yandan da onu frenliyor. Başkardinal Wijinsky, Sovyet müdahalesinden korktuğu kadar Gierek'ten korkar. Gierek de, Wijinsky de Sovyet müdahalesi ihtimaline pek inanmıyorlar ama olanaksız olmadığını da biliyorlar. Din adamları mümkün olduğu kadar itidali tavsiye ediyor. Ama bir de genç rahipler var ki, o ayrı bir sorun... Onlar her yerde hareketin içine girmiş durumdalar. Üstelik Polonya'nın en ünlü birkaç büyük rahibi tarafından, örneğin Mgr. Gulbinowicz ve Mgr. Tokarczuk, destekleniyorlar.

— Peki Papa'nın tutumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

J. GİEDROYC: Ben de sizin kadar biliyorum. Ama, kanımca Kilise hiç bir şey söylemeden, bazı gelişmelere göz yummaktan başka bir şey yapamıyor. Sanırım, ancak bir uzlaşma ortamı doğarsa, Kilise bu uzlaşmayı desteklemek için açıkça müdahale eder.

— Nasıl bir uzlaşma?

J. GİEDROYC: Şunu bilmek gerek ki, Sovyetlerin müdahale etmeme iradesinin de bir sınırı vardır. Bu da iktidar partisinin tam anlamıyla ortadan kalkması demektir. Moskova da buna izin vermez. Sansürün kaldırılması, basın hürriyeti, radyo ve televizyonun özgürleştirilmesi, Polonya'daki sistemin topyekün çatırdaması anlamına gelir. Ama, Polonya Varşova Paktı içinde yer aldıkça ve Doğu Blokunun askeri sistemi olduğu gibi kalırsa, bazı ayarlamalar, bazı düzenlemeler düşünülebilir.

— Örneğin hangi konularda böyle bir düzenleme düşünülebilir?

J. GİEDROYC: Grev yapma hakkı konusunda veya resmi sendikalar içinde aday gösterme ve oy kullanma özgürlüğü gibi konularda...

— Ama böyle bir sistem çalışmaya başlarsa, bu bir komünist ülkede yasal muhalefetin doğması olmaz mı?

J. GİEDROYC: Yoo...dediğiniz gibi olmayabilir. Geçici bir denge olabilir. Aynı zamanda insanların mağazalarda yiyecek bulmaları gerekir.

— İşçi hareketi ile aydınlar arasında bağlantılar var mıdır?

J. GİDROYC: Evet. Bu bağlantı bugün Gdansk'ta kurulmuştur. Ve Gdansk bu işbirliğinin başkenti haline gelmiştir. Ancak bu ilişkiler halen nazik ilişkilerdir.

— Ne olursa olsun, yarının Polonya hükümeti -Gierek veya onun halefi- paraya, ete, tahıla ihtiyaç duyacak...

J. GİEDROYC: Evet evet. Ama bu ihtiyaçları herhalde Sovyetler karşılamayacak. Zaten onların da bu maddelere ihtiyaçları var. Dolayısıyla mali ve besin maddeleri yardımı Batıdan gelecek. Yani Fransa'dan, Almanya'dan vs... Strasbourg'daki Avrupa Parlamentosuna mensup bazı yetkililer neden gelip Polonya'nın, Macaristan'ın, Çekoslovakya'nın -uzun vadeli hatta teorik de olsa- Ortak Pazara girebilmeleri sorununu görüşmüyorlar? Batı ülkelerinin yardımı, bir tip Marshall Planı talep edilebilir. Ama bu sizin verdiğiniz paranın tam anlamıyla denetlenmesi koşuluyla gerçekleşmelidir. Bu denetim olmazsa, sadece Partinin üst seviyeli bürokratları için birkaç lüks villa daha yapılır. O kadar.. Umutsuzluk ve yozlaşmanın düzeyini pek kestiremiyorsunuz.

— Siz Sovyetlerin, Batılıların denetleyeceği böyle bir ekonomik yardım programını onaylayacaklarına inanıyor musunuz?

J. GİEDROYC: Bugünkü koşullar gözönünde tutulursa, bu olasılık tamamen imkansız görünmüyor. Ama yine şu iki önemli koşulu tekrar ediyorum: Parti yaşamını sürdürmeli, Polonya da Varşova Paktı içinde kalmalıdır.

— Bazı kimseler Polonya'daki grevlerin -Humanité gazetesi grevlere 'diyalog' adını takmış- yumuşamanın olumlu bir sonucu olduğunu söylüyor...

J. GİEDROYC: Yumuşama mı? Ben sizin sözünü ettiğiniz bu kelimenin anlamını bilmiyorum. Polonya'da olup bitenler Polonya halkının cesaretinin ürünüdür!

(1) "Arap telefonu": Tesadüfen ve kendiliğindenci bir şekilde kurulan irtibat yöntemi



HALKLARIN DÜNYASI

Çiğdem Kömürcüoğlu

"Sosyalizm aleyhtarı unsur"

TASS Ajansı sustu, sustu, sonunda konuştu. Bakın ne dedi?

Polonya'da sosyalizm aleyhtarı unsurların ülkeyi sosyalist yolun dışına çekmeye çalıştıklarını buyurdular.

Kimdir bu sosyalizm aleyhtarı unsurlar? Gdansk'ın, Varşova'nın, Lodz'un sayıları yüzbini aşan yiğit işçileri. İki haftadan uzun bir süredir kararlılıkla direnen, disiplinli ve bilinçli bir tutumla hakkını, almak için mücadele eden Polonya'nın işçi sınıfı.

Geçenlerde televizyonda yayınlanan filmi gördünüz mü? Hükümetin temsilcisi Jagielski ile grevcilerin temsilcisi Walesa yanyana görüşme yerine doğru yürüyorlardı.

Jagielski başı öndünde süklüm püklüm ilerlerken, Walesa Devlet Başkanı gibiydi. Tezahürat yapanlara, alkışlayanlara elini sallayarak selam veriyordu.

Ayağını toprağa sağlam basıyordu. Belliydi. Çünkü oradaki halkın, işçilerin gerçek temsilcisiydi Walesa.

Gördünüz mü TASS Ajansının sosyalizm aleyhtarı unsurunu? "Merdi kıpti secaat arzederken sirkatini söylermiş", dememeli de ne demeli!

Moskova böyle bir açıklamayı yapmak zorunda kalmıştır. Çünkü sosyalizmin en büyük aleyhtarı Moskova yönetimidir. Çünkü sosyalizmin baş düşmanı Brejnev ve şürekasıdır.

Afganistan'ı işgal ettiler. "Gerici Müslüman unsurlar sosyalizmin nimetlerini anlamıyor" dediler.

Sovyetler Birliği'nde, Doğu Avrupa ülkelerinde yıllardır aydınlar revizyonist diktatörlüğe karşı direnirler. Onlara da "burjuva unsurları" dediler.

Polonya'da işçi sınıfı ayağa kalktı. Direnen grevcilerin sayısı yüzbini buldu. Önce bir iki yutkundular, sonra baklayı ağızlarından çıkardılar. Polonya işçi sınıfını sosyalizm aleyhtarı unsur ilan ettiler.

Polonyalı yetkililer her gece televizyona çıkıp, huysuz çocuklara "Uslu durmazsan seni öcüye veririm" der gibi, "müttefiklerinin tedirginliğinden", Sovyet müdahelesi tehlikesinden, 18.yüzyılda Polonya'nın parçalanmasından söz ediyorlar.

Sosyalizm, işçi sınıfının, halkın iktidarda olduğu bir düzendir. Bütün kitaplarda böyle yazar. Moskova yönetimi, eğer Polonya işçi sınıfını sosyalizm aleyhtarı unsur ilan ediyorsa, bu Kremlin'de sosyalizmden eser bulunmamasından ileri gelmektedir.

Bir Sovyet müdahelesi olasılığı Polonya'nın üstünde Demokles'in kılıcı gibi sallanmaktadır. Fikir özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü isteyen işçileri durdurmak için Sovyet işgali bir şantaj unsuru olarak kullanılmaktadır.

Hem de fikir özgürlüğü, basın özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, bırakalım sosyalist toplumu burjuva demokratik toplumlarda bile Fransız devriminden bu yana işçi sınıfının ve halkların mücadelesiyle belli ölçülerde kazanılmış haklardır.

Polonya işçi sınıfının mücadelesinin karşısına dikilen Moskova yönetimi, sosyalizmin değil en koyu karanlığın, sosyal-faşizmin temsilcisidir. Yalnızca kendi işçi sınıfını kendi halklarını ezmekle kalmadığı gibi, pençesini Polonya halkına, Afganistan halkına da uzatmıştır. Bu da onun sosyal-emperyalist niteliğini belirlemektedir.

Geçenlerde konuştuğumuz bir genç, "Aydınlık Rusya tehlikesini abartıyor" diyordu.. ABD'ye karşı Sovyetler Birliği ile ittifak yapılabileceğini savunuyordu. Bunları da sosyalizm adına, devrim adına savunuyordu.

Kendisine Polonya'daki mücadeleyi izlemesini salık verdik. Çünkü Polonya işçileri, Sovyet revizyonistlerinin kulağını sımsıkı yakalayarak hiç bir demogojiye yer vermeyecek şekilde suçluyu gün ışığına çıkarmışlardır.



Polonya ordusu

Polonya'da...

(Baştarafı 3. Sayfada)

rece olumlu ve iyimser bir yaklaşım içinde olduklarını hatırlatarak, "Bundan böyle sıra hükümete gelmiştir. Onlar istedikleri tutumu takınmalıdırlar" dedi.

VARŞOVA'DA SÖYLENTİLER

Öte yandan resmi çevrelerde Gierek'in istifa edeceği yolundaki söylentiler yoğunluk kazandı. Hatta Gierek'in yerine eski Dışişleri Bakanı ve Doğu Almanya Büyükelçisi Stefan Olszowski'un getirilebileceği söyleniyor.

Polonya resmi basını bu haberleri yalanlarken, dünkü haber ve yorumlarında grevci işçilere karşı oldukça sert ve tehditkar bir üslup kullandı. Sovyet TASS Ajansından sonra ilk kez Polonya'lı grevcileri "Sosyalizm aleyhtarı unsurlar" olarak niteleyen resmi 'İnterpress' Ajansının bu tutumu gözlemcilerin dikkatini çekti.

BBC'NİN YORUMU

Polonya'daki son durumu tahlil eden BBC yorumcusu, bir genel grevin başlaması halinde Sovyetler Birliğinin Polonya'ya müdahale etme eğiliminin güçleneceğini söyledi. Kremlin'in, Polonya'daki sorunların şiddete başvurulmaksızın çözümü için bir çok şeyi feda edebileceğini öne süren İngiliz yorumcusu, özellikle Afganistan işgalinden sonra Moskova yöneticilerinin son derece güç bir duruma düştüklerini kaydetti. BBC Radyosunun yorumcusu buna rağmen, Sovyetler Birliğinin Polonya'daki olayların genişleme tehlikesinden de son derece kuşkulu olduğunu belirtti.

KOR'UN ÇAĞRISI

Polonya muhalefet hareketi "Toplumsal Özsavunma Komitesi" KOR basın sözcüsü dün Varşova'da yaptığı bir açıklamada, "Dünya basınını ve bütün barışsever insanları, keyfi bir şekilde tutuklanan KOR sorumluları ile dayanışmaya" çağırdı. Birçok muhalifin 9-10 gündür, "Olağanüstü kötü bir durumda" hapislerde tutulduğunu açıklayan sözcü, Gierek yönetimine başvurularak, tutuklanan KOR üyelerinin salıverilmesi için herkesin girişimde bulunmasını istedi.

4100 Bossa Fabrikası işçisi yemekhane sorunlarının çözümü için direniş geçti

ADANA (ÖZEL)

SABANCI Holding'e bağlı Bossa İplik Fabrikasında çalışan işçiler yemekhane sorunlarının çözülememesi üzerine direnişe geçtiler. Önceki gün Bossa-2 Fabrikasındaki 600 işçinin işi bırakmasıyla başlayan direnişi desteklemek amacıyla dün Bossa-1 Fabrikasında çalışan 3500 işçi de direnişe geçti.

Bossa işçileri mart ayı içinde yemekhanenin müteahhide verilmesi üzerine direnişe geçmişler ve yemekhanenin fabrika tarafından işletilmesini istemişlerdi. Türk-İş'e bağlı Teksif Sendikası Karşıyaka Şubesi ile Sabancı Holding arasında bir protokol imzalanmış ve direniş kalkmıştı. Protokole göre sorun, Tekstil İşverenleri Sendikası ile Teksif Genel Merkezi arasında yapılacak olan görüşmelerle çözüme kavuşacak ve her iki taraf da bu anlaşmaya bağlı kalacaklardı. Bu süre içinde de Bossa-2 işçilerinin yemekleri Bossa-1 Fabrikasından getirtilecekti.

Aradan altı ay geçmesine rağmen, İşverenler Sendikası ile, Teksif Genel Merkezi arasında bir anlaşma sağlanamadı. Önceki gün, Bossa-2 Fabrikasında çalışan 600 işçi direnişe geçtiler ve anlaşma sağlanıp, yemeklerin kendi fabrikalarının yemekhanesinde yapılmaya başlanmasına kadar direnişi sürdüreceklerini açıkladılar. Bunun arkasından dün öğle üzeri de, Bossa-1 Fabrikasındaki 3500 işçi de direnişi desteklediklerini bildirerek işi bıraktı.

Konuyla ilgili olarak görüştüğümüz Teksif Sendikasından bir yetkili, işçilerin direnişini desteklediklerini açıkladı.

Okuyan...

(Baştarafı 1. sayfada)

yayınlanan Ali Yurtaslan'ın itirafları ve MHP'nin Almanya'daki faaliyetlerine ilişkin program hakkında dava açacaklarını söyledi.

Gazetemizde "MHP Merkezindeki Adam" başlığı ile itiraflarını yayınladığımız Ali Yurtaslan'ın MHP ile hiç bir ilişkisi bulunmadığını iddia eden Yaşar Okuyan, Alman Televizyonundaki yayın hakkında şunları söyledi:

"Dün akşam Alman 1. program televizyonunda 'günün olayları' başlığı ile yayınlanan ve Ayşim Atsız ile, Türk düşmanı Jurgen Roth isimli komünistlerin hazırladığı programda, MHP'ye yalan ve iftiralar savurulmuş ve MHP Alman kamuoyunda töhmet altında bırakılmaya çalışılmıştır."

Okuyan daha sonra şu iddiaları öne sürdü:

"Türkiye'de Ecevit ve CHP'li bazı yöneticilerin, komünist gazetelerin ve bazı solcu yazarların, MHP'ye ortak bir şekilde saldırmaları, yalan ve iftiralar öne sürmelerindeki maksadı ve bunların yurt dışında kimlerle aynı paralellik içinde bulundukları şimdi daha iyi anlaşılmaktadır."

Maden-İş Temsilciler Meclisi yarın toplanıyor

İSTANBUL (AA)

'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası Genel Temsilciler Kurulu, 31 Ağustos Pazar günü saat 10.00'da Açıkhava Tiyatrosunda toplanıyor.

Türkiye Maden-İş Sendikası Genel Yürütme Kurulu tarafından yapılan açıklamada, Türkiye'deki tüm işyeri baştemsilci ve temsilcileri ile, Genel Merkez ve bölge organları temsilcilerinin katılacağı, Genel Temsilciler Kurulunda MESS grevlerinin ele alınacağı bildirildi.

Karakoçan'da anarşi ile ilgili toplantı yapıldı

Elazığ Valisi Katıtaş: Cinayet işleyen sağcı da solcu da vatan hainidir

ELAZIĞ (ÖZEL)

ELAZIĞ Valisi Kemal Katıtaş'ın Karakoçan ilçesinde düzenlediği "asayiş" sorunu konulu toplantıya siyasi parti temsilcileri, köy muhtarları, Belediye Encümen üyeleri, ilk ve orta dereceli okul müdürleri ile karayolları ve YSE temsilcileri katıldı

Tartışmayı açan Elazığ Valis Kemal Katıtaş, Türkiye'nin için de bulunduğu durumu anlatırken şu görüşleri dile getirdi:

"Türkiye'nin coğrafi yapısından dolayı dış güçler gözlerini Türkiye'ye dikmişlerdir. Onların gayesi Türkiye'yi bölmek ve zayıf düşürmektir. Bu dış güçler bu gün bu güçleri kendi denetimlerindeki örgütler vasıtasıyla yapıyorlar. Bunlara karşı bütün halk birleşmelidir. Türkiye'nin bugün birliğe beraberliğe ihtiyacı vardır. Bazıları bölgemizde bölücülük körüklüyorlar. Doğu'da Türk-Kürt, Elazığ'da Alevi-Sünni ayrımını yapıyorlar. Halk bunların oyununa gelmemelidir.

Dün, birbirinden kız alıp veren, birbirinin dertlerine, sevinçlerine ortak olan bu halk kökü dışarda çeşitli örgütlerce birbirine düşman edilmek istenmektedir."

Konuşmasında, katiller arasında ayrım gözetmediklerini söyleyen Elazığ Valisi Kemal Katıtaş sözlerini şöyle sürdürdü:

"Kim cinayet işliyorsa vatan hainidir. Otobüslerde insanları kurşunlayan vatan hainidir. Cinayet işleyen sağcı da solcu da vatan hainidir. Bunların gayesi vatanı dış güçler karşısında zayıflatmaktır."

DEVLET SORUNLARIMIZA ÇÖZÜM GETİRMELİDİR

Çam nahiyesi muhtarı toplantıda söz alarak sorunlarını şöyle dile getirdi:

"Bizim nahiye Karakoçan'ın en büyük nahiyelerindendir. Doğru dürüst ulaşımı yok. Yılın 7-8 ayında köy yolları kapalıdır. Hastalarımızı kışın, 1.5 metre karın içinde 30 kilometrelik yolda sedye ile taşıyoruz. Karakoçan'a kavuşmadan birçok hastamız yolda ölmüştür. Nahiyemize yapılan sağlık ocağına iki yıldır bir memur gönderilmiyor.

Toplantıda söz alan Türkiye İşçi Köylü Partisi Karakoçan İlçe Başkanı ve Akyokuş köyü muhtarı Hacı Ateş şunları söyledi:

"Vali Beyin dediği gibi Türkiye'deki anarşi dış güçlerce körüklenmektedir. Bölgemizde hemen yanı başımızda Afganistan işgal edildi. Rusya İran sınırına asker yerleştirdi. Bu gelişmelerin bizim ülkemizi etkilememesi mümkün değildir. Bu kritik dönemde Türkiye'nin birliğe olan ihtiyacı kat kat artmaktadır."

TİKP...

(Baştarafı 3. Sayfada)

tesinde yayınlanmaktadır. Bizzat güvenlik kuvvetleri tarafından ortaya çıkarılan gerçekler itirafta yer alan bilgileri tamamen doğrulamaktadır. Bu dosyada MHP'nin bir çok cinayetini ve suçlarını ortaya koyan geniş bilgi ve deliller yer almaktadır.

"On gün önceki bir basın toplantısında elinizde MHP ile ilgili dosya bulunmadığını ve daha önceki iktidardan da böyle bir dosyanın kendinize intikal etmediğini ifade ettiniz. Bunun üzerine şimdi sunduğumuz belge ve bilgileri bizzat size ulaştırmak üzere derhal Başbakanlığa başvurduk. Ne yazık ki, sizinle görüşme isteğimiz bir haftadır sürüncemede bırakılmaktadır.

"Bu tutumu anarşi ile mücadeleyle bağdaştırmak olanaksızdır. Böylesine önemli bir olay karşısında bir dosyayı bile alamayacak kadar isteksiz davranması hükümetinizin anarşinin kaynaklarından biri olan MHP'yi himaye ettiği yolundaki kanıyı kuvvetlendirmiştir..

"Bütün bunlara rağmen değerlendirilmesi ve gerekli işlemlerin yerine getirilmesi talebiyle dosyayı bilginize sunarım."

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor 31

İstihbarat dersini veren kişi yüzünü gizliyordu...

(Baştarafı 3. Sayfada)

göndermemek suretiyle CHP iktidarını güç durumda bırakmaya ikna etmeye çalıştı."

BAZI SEMT BAŞKANLARI

"BİR kısmı bugün hâlâ görevde bulunan, ÜGD Ankara Şubesine bağlı bazı semt başkanları şunlardır:

"Gülveren semti Başkanı: Ali Şahbazoğlu'dur. Bazan yerine Hanifi Zengin bakar. Ali Şahbazoğlu zannedersem Ulus'ta Gümrük ve Tekel Bakanlığına bağlı bir yerde çalışıyor. 1978 yazında dört ay cezaevinde yattı. Hanifi Zengin ise şu anda Mamak Cezaevinde. Adam öldürmeye teşebbüs suçundan yargılanıyor.

"Hüseyin Gazi semtinin Başkanı: Durmuş Ay'dır. İkinci Başkan Mehmet Çermeli'dir. Durmuş Ay İTİA'da öğrencidir. Çermeli şu anda Mamak'ta. Cinayetten yargılanıyor.

"Mamak semti Başkanı: Hüdai Kuş'tur Mamak Cezaevinde, otobüs tarama suçundan yatıyor.

"Dörtyol semti Başkanı: Ümit Ölmez'dir. Şu anda Hacettepe Yurdu'nu taramak suçundan dolayı cezaevinde.

"Etlik semti Başkanı: Kemal Cankılıç'tır. Cankılıç aranıyor. Babası K.Maraş'ta başkomiserdir. Zannedersem Maraş'ta, babasının yanında saklanıyor.

"Aydınlıkevler semti Başkanı: Müslüm Korkmaz'dır. Gazi Eğitim'de okur. Adana'lıdır.

"Hasköy semtini idare edenler; Mustafa Çoban ve Bilal Çoban adlı iki kardeştir. Devamlı cezaevine girmiş, çıkmışlardır. Silah yakalatmışlardır. Şükrüye Mahallesi Başkanı: Muhlis Kovuncu'dur."

ÜGD'DE İSTİHBARAT ÜZERİNE VERİLEN SEMİNER

"ÜGD'ye seminerler verilirdi (Sadece Genel Yönetime). Bu seminerlere ben de katılırdım. Çeşitli konularda seminerler veriliyordu. Teşkilatçılık, Ülkü Yolu, Türk İslam Felsefesi, Kitle Psikolojisi, İstihbarat. İstihbarat için seminer veren şahıs yüzünü bizden saklayarak seminer verdi, yani gözlüklü pardösülü, şapkalı idi ve bunun güvenlik için olduğunu, zira kendisinin MİT içinden olduğunu söylediler. Bu seminerde çeşitli haber alma teknikleri, içimizdeki ajanlar, polis ve istihbarat görevlilerinin yöntemleri vurgulandı. Çeşitli elektronik aygıtlar gösterildi, telefon dinlemelerine karşı uyanık olmamız konuları işlendi.

İTİRAF için ne diyorlar?

Cumhuriyet Senatosu İç Güvenlik Komisyonu Başkanı ve CHP Ankara Senatörü

İbrahim Öztürk: "Yetkili makamların bunların üzerine yürümesi lazımdır"

"Neşriyatınızı son derece isabetli buldum. Cinayet şebekeleri suçüstü yakalanmıştır. Ancak bu suçu ve suçluları izleyecek ve kesin bir sonuca bağlayacak davranışı ilgili ve yetkili makamlardan görememenin üzüntüsü ve endişesi kamuoyunu işgal etmektedir. Suçlar kimin tarafından işlenirse işlensin, o ilgili ve yetkili makamların bunların üzerine yürümesi lazımdır.

"Aydınlık, son derece önemli ve ciddi bir görev yapmıştır. Şimdi sıra ilgili makamlardadır. Gerek hükümet, gerekse yargı organları bu yayın karşısında görevlerini yapmazlarsa, yasalar ve tarih önünde sorumlu ve suçlu duruma düşmüş olacaklardır."

Çayırhan Belediye Encümen üyesi: "Aydınlık devrimci görevini yapmıştır. Kutlarım."

"Ben, Ankara'nın Nallıhan ilçesine bağlı Çayırhan nahiyesi Belediye Encümen üyesi ve TKİ Orta Anadolu Linyit Ocağında çalışan CHP'li bir işçiyim. 24 Ağustos 1980 günü Milliyet Gazetesinde Örsan Öymen'in Ali Yurtaslan'la yaptığı röportajı okuduktan sonra MHP'nin karanlık yüzünü iyice kavramaya başladım ve Aydınlık gazetesinin dürüst olduğu kafama yattı. Biz CHP döneminde işveren pozisyonunda olduğumuzdan Aydınlık fikirlerini savunan arkadaşlarımıza üvey evlat muamelesi yaptık. Hatta bir elektrikçi görevi bile vermedik. Bu itiraf yayınınız ile Aydınlık devrimci görevini yapmıştır. Kutlarım."

Makine Mühendisleri Odası Ankara Şubesi Başkan Vekili ALİ İHSAN GENÇ: "Yayın MHP'nin yüzünü ortaya çıkarmada önemli bir adımdır"

Aydınlık'ın bu araştırması büyük bir gazetecilik olayıdır. Onun da ötesinde ülkemizdeki demokratikleşme savaşımının önündeki en büyük engel olan faşist MHP'nin gerçek yüzünün ortaya çıkarılmasında çok önemli bir adımdır."

"Ordu ile halk...

(Baştarafı 1. sayfada)

30 Ağustos zaferinin ikinci yıldönümünde şunları söylemiştir:

"Büyük zaferin öncesine kadar İstanbul'da Halife ve Sultan namı altında bir şahıs ve onun işgal ettiği hilafet ve saltanat ünvanıyla bir makam vardı. Fakat bu zaferden sonra millet o makamları ve o makam sahiplerini layık olduğu akıbete uğrattı.

"30 Ağustos, büyük önderin deyişiyle 'Özgürlük ve bağımsızlık fikrinin ölmez abidesidir.' Bu büyük gün, Osmanlı Ortaçağına övgüler düzülerek, bağımsızlık ve özgürlük ateşi küllendirilerek kutlanamaz. Osmanlı Ortaçağını diriltmek hevesinde olanlar, milletten 58 yıl önce aldıkları dersi unutmasınlar!

"30 Ağustos, milletin gücüyle yoktan varedilmiş bir zaferdir. Bugün, aynı zamanda halife ve sultanın ordusunun tarihe gömüldüğü ve milletin bağrından doğan ordunun, gücünü emperyalizme kabul ettirdiği gündür. Sovyetler Birliği'nin Ortadoğu üzerindeki tehdidinin ağırlaştığı bugünkü şartlarda, 30 Ağustos'un halkçı ruhunu canlandırmak büyük bir önem taşımaktadır. Ordu ile halk arasındaki bağlar güçlendirilmelidir. Bunun biricik yolu, özgürlük ve demokrasiye sarılmaktır. Ordu ile halk karşı karşıya getirilmemelidir. Bir kuruma yapılabilecek en büyük kötülük, onu eleştirinin üzerinde tutmaktır. Ordu da halk tarafından eleştirilebilmelidir. Silahlı kuvvetler, ülkenin bağımsızlığı yanında halkın özgürlüklerinin de bekçisi olmalıdır. Böylece ordu ile halk arasındaki sevgiyi güçlendirmek ve orduyu 30 Ağustos'taki tükenmez kaynağından koparmamak ülkemiz için canalıcı bir sorundur.

"Ortadoğu ve dünya üzerindeki savaş bulutlarının toplandığı günümüz şartlarında, milli savunmamız güçlendirilmelidir. Bazıları milli savunmamızı güçlendirecek her önleme, 'Amerika'nın ileri karakolu oluyoruz' diyerek karşı çıkmaktadırlar. Oysa silahlı kuvvetleri güçlendirmekle kendi yurdumuzu savunacağız. Yoksa Amerika'yı değil. Aslında onlar yurt savunmasına ve bağımsızlığa karşıdırlar. Onların tutumu, Sovyetler Birliği'nin yayılmasını kolaylaştırmaya hizmet etmektedir.

"30 Ağustos büyük zaferi kutlu olsun!"

"İtirafla ilgili...

(Baştarafı 3. Sayfada)

"28.8.1980 tarihli gazetenizin manşetinde "Rezalet, İçişleri Bakanı Eren, İtiraf'ı izlemiyormuş" başlığı altında yayınlanan haber, teessürümüzü mucip olmuştur.

"Şöyle ki:

"Bakanlığımız Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri, Türkiye'nin her tarafında yayınlanan dergi ve gazeteleri günü gününe izleyerek gerek Bakanlığım gerekse Türkiye'nin genel politikası ile ilgili haberlerin küpürlerini yetkililere arzettikten sonra gereği için ilgili birimlere göndermektedir.

"Son itirafla ilgili yayınınız da, aynı şekilde izlenmiştir.

"Nitekim, rezalet başlığı altındaki haberinizin hemen yanında 'Komandolara Sahte Nüfus Cüzdanı Sağlayan Mustafa Öztürk Hakkında Soruşturma Açıldı' başlığı ile Bakanlığımız Nüfus İşleri Genel Müdürlüğünde açılan soruşturma haberine yer verilmiş, böylece Bakanlığımızın yayınları ne kadar yakından izlediği ve gerekeni de zamanında yaptığı gösterilmiştir.

"Takdir edersiniz, Bakanlığımla ilgili bütün yazıların anında tarafımdan okunmasına ne imkan ne de zaman vardır."

Fevzipaşa'da MHP faaliyetlerini lise müdürü yönetiyor

FEVZİPAŞA (ÖZEL)

GAZİANTEP İslahiye'ye bağlı Fevzipaşa bucağını 5 yıldan bu yana kurtarılmış bölge haline getirmek isteyen MHP'nin faaliyetlerini bir lise müdürü yönetiyor.

Fevzipaşa Lisesi Müdürü Ahmet Günebakan, Milli Eğitim Bakanlığının ve Gaziantep Valisinin gözleri önünde saldırı olayları düzenleyip denetliyor, bucakta yapılan MHP propagandasını bizzat yönlendiriyor. Gaziantep ÜGD İkinci Başkanı Ahmet Günebakan, "Buranın müdürü de, Allahı da benim" diyerek, kendisini Lise Müdürlüğüne atadı Milli Eğitimce de onaylanan bu atamadan sonra ilk iş olarak okuldaki sol görüşlü 30 öğrenci, önce dövülüp sonra da tasdiknameleri verilerek atıldılar. Daha sonra okulda kalan öğrencileri ÜGD'ye kaydolmaya ve ÜGD'nin eylemlerine katılmaya zorlayan Günebakan, birkaç kez gözaltına alınmasına karşın, her defasında Valinin araya girmesi sonucu serbest bırakıldı. Faaliyetlerine devam eden Müdür, 19 Mayıs Bayramına katılan öğrencilerine sportif hareketler sırasında MHP'nin üç hilalli amblemini çizdirdi.

Öte yandan, Suriye ve diğer Ortadoğu ülkelerine giden demiryolu hatlarının kesiştiği noktada yer alan Fevzipaşa bucağında ÜGD tarafından görevlendirilen silahlı şahısların istasyonda duran trenlerde arama ve kimlik kontrolü yaptığı, elinde Aydınlık, Demokrat, Milliyet, Cumhuriyet bulunan yolculara saldırdıkları bildirildi. Bu saldırılarda ÜGD Başkanı Ömer Örel, İlhami Kuşçu, Ali Ölmez, İsmail Kuşçu, Eyüp Örel, Hasan Örel, Mustafa Kuşçu'nun başı çektiği; ayrıca, Devlet Demiryolları Fevzipaşa Müdür Yardımcısı Celal Gülşen'in de saldırganlara yardımcı olduğu bildirildi.

Marksizm hayattır

(Baştarafı 3. Sayfada)

minin "Komünist" olduğunu öne sürüyorlar. Oysa ki, tanımlamalarda esas olan etiketler, kalıplar değil olgular ve tutumlardır. Herhangi bir yönetimin, niteliğini tespit etmenin en sağlıklı ve doğru yolu, o yönetimin eylemlerini değerlendirmekten, olguları tahlil etmekten geçer. Sağcıların iddia ettiği gibi, Polonya'da sosyalist olan Gierek yönetimi değildir. Polonya'da sosyalizmi; diktatörlüğe, Sovyet yanlısı azınlık yönetimine karşı ayaklanan yüzbinlerce grevci işçi temsil etmektedir. Dahası Polonya'da KOR'un belgeleri ve işçilerin talepleri incelendiğinde Marksizme karşı tek bir sözcük bulamazsınız. Hükümetin tutumu ise sendikalara, basına, değişik siyasi görüşlü olanlara baskı uygulamakta ifadesini bulmaktadır.

Revizyonistlerin ve sağcıların Polonya yönetimine atfettikleri "Komünist" sıfatı donmuş bir kalıp, Polonyalı işçilerin günbegün ilerleyen mücadelesi ise hayattır.

Polonya olayı herkesin gözünün içine, bilincinin en derin noktasına bir gerçeği daha yerleştirmeye hizmet etti: Bugün Mao Zedung Düşüncesi olmadan sosyalizm ve revizyonizmin ne olduğu algılanmaz! Mao'nun, "Geri dönüş", "Sınıfların varlığı ve mücadelesi" "Çelişmeler" teorileri bir kez daha Polonya örneğinde doğrulanmıştır.

Polonya konusunda, olgular ile kalıplar bir kez daha karşı karşıya geldi. Hayat, kalıpları yıktı geçti... Marksizm, özellikle de en son katkıları sayesinde hayatla yine uyum içinde, bir zafer daha kazandı.

— B İ T T İ —

Alman...

(Baştarafı 3. Sayfada)

Yurtaslan'ın geçen çarşamba günü Alman Televizyonunda yayınlanan konuşmasından sonra dün bir açıklama yapan Federal Alman Parlamentosunun üyesi Manfred Coppik, Federal İçişleri Bakanına başvurarak, MHP'nin Almanya'daki faaliyetlerine karşı acil ve enerjik önlemler alınmasını istedi. Coppik bu arada Almanya'da bulunan MHP örgütünün faaliyetlerini uyuşturucu madde ticaretinden sağladığı gelirlerle sürdürdüğünü de bildirdi.

Alman gazete ve radyolarına yansıyan bu demeci Alman haber ajansı DPA, yukarıda görülen şekilde duyurdu. DPA'nın bu konudaki haberinde aynen şöyle deniliyor:

DPA'NIN HABERİ

Bir Federal Almanya parlamenteri bugün Federal İçişleri Bakanlığına başvurarak, "Türk faşistleri Federal Almanya'daki faaliyetlerine karşı acil ve enerjik önlemler alınmasını" istedi.

Başbakan Helmut Schmidt'in de üyesi bulunduğu Sosyal Demokrat Partili parlamenter Manfred Coppik, geçen çarşamba günü yayınlanan bir Batı Alman TV filminin "Geçimlerini uyuşturucu madde kaçakçılığı ile sağlayan ve Türkiye'deki bazı cinayetlere karışmış olan akıllı Türk katillerin, Federal Almanya'da geniş bir örgüt kurduklarını" ortaya koyduğunu söyledi.

Söz konusu TV filminde "Ülkücü Gençlik Derneği' Hukuk Bürosu Başkanı Ali Yurtaslan'ın aşırı sağcı MHP'nin yurt dışındaki yasadışı örgütünün gelirini uyuşturucu madde ticareti ile sağladığını anlattığı belirtilmişti.

Yurtaslan merkezi Frankfurt'ta bulunan "Türk Federasyonu" adlı örgütün MHP'nin Türkiye'deki terör faaliyetlerine katıldığını da açıklamıştı.

Coppik, geçen hafta Batı Almanya da öldürülen Maocu bir Türk'ün de aşırı sağcı bir cinayet şebekesi tarafından öldürülmüş olmasının kendisinde "Batı Almanya'daki Türk faşistlerin burada bile hiç bir şeyden çekinmedikleri" " kaygısı uyandırdığını belirtti.

Coppik, Alman güvenlik örgütünün geçmişteki raporlarında Türkiye'den gelme faşistlerin faaliyetlerinin "küçümsendiğini" de sözlerine ekledi.

Kenan Evren...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ÜNALDI'NIN MESAJI

Cumhuriyet Senatosu Başkan Vekili Mehmet Ünaldı, 30 Ağustos Zafer Bayramı nedeni ile yayınladığı mesajda, "Bu zaferi bize hazırlayanların, kurtuluş ve hürriyet uğruna kanlarını döküp, canlarını feda ederken neyi düşündüklerini, hangi gerçek inancı taşıdıklarını, gelecek nesillere armağan ve emanet etmenin şuuru ile hangi şartlar altında nasıl bir ruh haleti içinde bulunduklarını, aklımızdan çıkarmamalıyız." dedi.

Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş da 30 Ağustos Zafer Bayramı nedeni ile Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil ile, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren'e birer kutlama mesajı gönderdi.

DEMİREL'İN MESAJI

Başbakan Süleyman Demirel, 30 Ağustos Zafer Bayramı mesajında "Bu büyük zafer Türkiye davasına, onun birlik beraberlik ve kardeşliğine sadakatle hizmet edenler için güç ve kudret kaynağıdır" dedi.

Demirel 30 Ağustos zaferinin "Türk milletinin en kötü şartlar altında bile düşmanlarını kahredecek tükenmez bir güce sahip olduğunu esaret zincirlerini parçalamaya çalışan milletlere ilham ve cesaret veren kahramanlık destanları yazarak neticeye ulaştırdığının kesin bir delili" olduğunu belirtti.

ECEVİT'İN MESAJI

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, mesajında, "Ulusal birliğimizi ve dayanışmamızı demokratik rejim içinde pekiştirmeliyiz. 30 Ağustos gibi Büyük Zaferleri, ekonomide de ülkemize kazandıracak bir Kurtuluş Savaşını elbirliğiyle başlatmak zorundayız" dedi.

FEYZİOĞLU'NUN MESAJI

Cumhuriyetçi Güven Partisi Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu ise yayınladığı bayram mesajında, "30 Ağustos gazi ve şehitleri bize bölünmez bir vatan bıraktılar" diyerek şöyle devam ediyor:

"Bu vatanın bütünlüğünü korumak, her Türk yurttaşının şeref borcudur. Onlar bize bağımsız bir devlet bıraktılar. Bu devleti, dıştan ve içten gelen her türlü yıkıcı çabaya karşı korumak borcumuzdur."

MEM-DER

Mem-Der Genel Başkanı Ümit Bayram da, 30 Ağustos Zafer Bayramı nedeniyle yayınladığı mesajda şöyle dedi:

"30 Ağustos Zaferi, yurdumuzun zenginliklerini talan etmek ve halkımızı köleleştirmek isteyen emperyalistlerin kışkırttığı istilacılara verilmiş bir ders tir.

"Bugün yurdumuzun bağımsızlığını savunmanın yolu Rusya'nın yıkıcılığına ve iç savaş kışkırtıcısı Türkeşlere karşı mücadelede kararlı olmaktan geçmektedir.

Erbakan...

(Baştarafı 3. Sayfada)

lan gensorunun salı günü görüşülmek üzere gündeme alınması, hükümet meselesini yeniden gündeme getirdi. Hürriyet gazetesindeki yayını, AP'nin kendisini zayıflatmak için bir manevra olarak nitelendiren MSP, hükümetin düşürülmesinin zorunluluk haline geldiği inancında. Ancak MSP içindeki bazı milletvekillerinin bu görüşe katılmadığı, bu yüzden Erkmen hakkında verilecek bir güvensizlik önergesinin MSP içinde bazı çatlamalara yol açabileceği ifade edildi.

Hükümetin sallantıya girmesi, MSP ile CHP arasında sürdürülmekte olan hükümet pazarlığını da hızlandırdığı, Demirel'in, istifadan sonra Türkiye'nin hükümetsiz kalmasından yararlanarak, erken seçimi zorlama çabasına girebileceği düşüncesiyle MSP ile CHP, Altan Öymen ve Oğuzhan Asiltürk vasıtasıyla sürdürdükleri pazarlığı kısa zamanda sonuçlandırmaya çalışıyorlar.

Bu arada Anayasa Komisyonu da erken seçim sonuçlarının Anayasaya aykırı olabileceği yolundaki görüşleri içeren Alt Komisyon raporunu ağır aksak okumaya devam ediyor.

Anayasa Komisyonun dünkü toplantısında da raporun ancak 73. sayfasına kadar okunabildi. Daha sonra çalışmalara salı günü 10.30'da devam edilmek üzere ara verildi.

DEMİREL: "GENSORULAR KARŞISINDA DA SONUNA KADAR KAVGAYI SÜRDÜRECEĞİZ"

Başbakan Süleyman Demirel verilen gensorular karşısında sonuna kadar kavgayı sürdüreceklerini söyleyerek "Gelişmeleri sukunetle takip ediyorum. Ne görevden müstagniyiz, ne de sandalyeye yapışıp kalmışız. Ya bıraksınlar seçime gidelim. Bırakmazlarsa ellerinden geleni arkalarına koymasınlar. Ne halleri varsa görsünler" dedi.

Demirel, gensorular üzerine bir soruya karşılık ise, "Gensorular karşısında o öyle değil, böyle olacak diyeceğiz. Kudüs'ün merkez yapılması ile hükümet arasında ne rabıta vardır. Bu mesele suyumu bulandırdın meselesidir. Hiç bir meselenin altından kalkamazlar. Ankara'da entrikalar dönmektedir" şeklinde cevap verdi.

Başbakan Demirel, eroin kaçakçılığı konusunda ise "Bu bir adli meseledir. Hükümeti içine alacak bir şey yok" dedi.

MHP'liler Bursa...

(Baştarafı 3. Sayfada)

çılan ateş sonucu ağır yaralandı.

Hastaneye kaldırılarak ameliyata alınan öğretmenin sağlık durumunun endişe verici olduğu açıklandı.

Öte yandan, şehrin bazı semtlerinde gerginliğin devam ettiği bildirildi.

İSTANBUL VİLAYET KONAĞINA BOMBA KONULDU

İstanbul Vilayet Konağında memurların yemek yediği lokanta bölümüne patlayıcı madde konuldu. Konağın arka tarafında bulunan ve bahçeye bakan lokanta bölümünün penceresine dün saat 07.00 sıralarında konulan patlayıcı maddenin patlaması sırasında ölen ya da yaralanan olmadığı maddi hasar meydana geldiği bildirildi.

İSTANBUL'DA BİR PANKARTTAKİ BOMBANIN PATLAMASI SONUCU BİR POLİS MEMURU AĞIR YARALANDI

Taksim Elmadağ'da bir bankaya asılan bombalı pankart indirildikten sonra, etkisiz hale getirilmek istenen bombaya ayağı ile vuran polis memuru Hasan Bulut'un ayağı koptu. Ağır yaralanan polis memuru tedavi altına alındı.

İZMİR'DE ETKİSİZ HALE GETİRİLMEK İSTENEN BOMBA PATLAYINCA İKİ POLİS AĞIR YARALANDI

Dün sabah saat 9.45 sularında AP Muhittin Eren Lokaline asılan bir pankarttaki bomba etkisiz hale getirilmek isterken patladı. Patlama sonucu, Başkomiser Ulvi Yurdayarar ve polis memuru Şahin Turgut ağır yaralandılar.

Yaralı emniyet görevlileri Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesine kaldırılarak tedavi altına alındılar.

İZMİR'DE KURŞUNLANAN İKİ KIZDAN BİRİSİ ÖLDÜ

İzmir Karabağlar semtinde yolda yürümekte olan İnanç Seçiç ve Leyla Yıldız adlı kızlara kimlikleri belirlenemeyen üç kişi pusu kurarak ateş açtılar.

5778 Sokakta meydana gelen olayda ağır şekilde yaralanan İnanç Seçiç olay yerinde öldü, Leyla Yıldız ise çevreden yetişenler tarafından hastaneye kaldırıldı. Emniyet yetkilileri olayla ilgili soruşturmanın sürdüğünü bildirdiler.

ESKİŞEHİR'DE BİR GENCİN CESEDİ BULUNDU

Eskişehir Esentepe Mahallesinde tabanca ile başından vurulmuş bir gencin cesedi bulundu. Emniyet yetkilileri gencin kimliğinin belirlenemediğini belirterek gencin 16-17 yaşlarında uzun saçlı, lacivert kazak ve pantolonlu olduğunu ve alnından tek kurşunla öldürüldüğünü bildirdiler.

HEPŞUT TSİP İLÇE BAŞKANI ÖLDÜRÜLDÜ

Balıkesir Hepşut ilçesinde TSİP İlçe Başkanı Nizamettin Kaplan dün sabaha karşı Çeşme Mahallesi Çınar Sokaktaki evinde uğradığı silahlı saldırı sonucu yaşamını yitirdi. Nizamettin Kaplan'ın Eğitim Enstitüsü 2. sınıf öğrencisi olduğu belirtildi.

ANTALYA'DA

Antalya'nın Gazipaşa ilçesine bağlı Şirinyer kasabasında Dev-Yolcuların astığı bombalı pankartı indirmek isteyen iki polis memurundan birinin bombanın patlaması sonucu gözü çıktı. Diğer polis memuru ise hafif yaralandı.

Olay, Şirinyer halkı tarafından nefretle karşılandı. İlçede operasyon söylentilerinin dolaştığı ve halkın huzursuz olduğu bildiriliyor.

ANKARA'DA

Önceki gece saat 22.00 sıralarında Gülseren Destegül Sokakta askeri timle bir grup arasında çıkan çatışmada Gülten Cantürk isimli bir kadın hayatını kaybetti.

ÇAYKARA'DA

Trabzon'un Çaykara ilçesinde 20 gün önce gece vakti evinden ayrılan genç kızın cesedinin bulunduğu bildirildi.

ARSİN'DE BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Trabzon'un Arsin ilçesinde önceki gün Hakkı Akçay adlı bir genç tabanca kurşunu ile öldürüldü.

DGBF...

(Baştarafı 3. Sayfada)

kalanın binlerce öğrenci olduğunun ve bu durumun anarşi odaklarının sorunu istismar etmesine son derece açık olduğunun bilincinde olarak, aralarında uzlaşmalıdırlar."

Kargaşalığın esas nedeninin eğitim sisteminden kaynaklandığını da belirten Tablacı, "Yükseköğrenimin içinde bulunduğu çıkmazdan kurtulabilmesi için köklü çözüm ise, tüm yükseköğretimi kapsayacak ve demokratik bir şekilde oluşturulacak bir merkez kurulması ile olacaktır. Nerede ve hangi okulların açılacağına, ülke gereksinimleri dikkate alınarak bu merkez karar vermelidir. Bunun için hazırlanacak yeni bir üniversiteler yasası en kısa zamanda meclislerden çıkarılmalıdır" dedi.

Çin Halk...

(Baştarafı 3. Sayfada)

Çin Halk Cumhuriyeti Başbakanı Hua Guo-feng, Başbakanlık görevinden istifa edecek.

DENG SİAOPİNG: "VİETNAM'A İKİNCİ BİR DERS VEREBİLİRİZ"

Çin Başbakan yardımcılarından ve Komünist Partisi Başkan Yardımcısı Deng Siaoping, "Çin'in Vietnam'a ikinci bir ders verebileceğini ve buna hakkı olduğunu" söyledi.

İtalyan Bayan gazeteci Oriana Fallaci'nin yaptığı röportajda, 1979 Şubatındaki ihtar harekatının uluslararası tepkiler nedeniyle yeteri kadar etkili olmadığını söyleyen Deng Siaoping, Mao Zedung ile ilgili görüşlerini de şöyle açıkladı: "Kruşçev'in Sovyetler Birliği Komünist Partisinin 20. Kurultayında Stalin'e yaptıklarını Çin, Başkan Mao'ya hiç bir zaman yapmayacaktır".

cemal süreya
PAÇAL

At, otobüs, büfe...

Cihat Burak, Güner Somtürk, Güler Dikmen, Kalamış'ta bir yerde oturmuşuz, akla gelebilen her konuda ileri geri konuşuyoruz. O arada bir soru çıkarıyorum Cihat Burak'a: "Bakıyoruz, günümüzdeki ressamlar yine at resmi, tek katlı ev resmi, çeşme resmi yapıyorlar. Telefon kulübesini, gişeleri, bir otomobili tuvale geçiren sanatçı hemen hemen yok. Hele bizim ülkemizde. Ressamlar, eski ustaların yaklaştıkları nesnelere, araçlara yöneliyorlar nedense. Böylece güncel duyarlığı es geçmiş olmuyorlar mı? Güncel değil, çağdaş demeliydim aslında."

Cihat Burak'a göre at resmi her zaman yapılacaktır. Canlıdır at. Bin türlü hali vardır. Teknik araçların resimlerine gelince, prizma biçimindeki bir otonun resmini yapacaksın da ne olacak.

Anlıyorum, onun burdaki kaygısını. Bir bakıma kendi resmine göre konuşuyor. Konuyu değiştirip Picasso'ya, Nuri İyem'e geçiyoruz.

Aynı soruyu şairler için de gündeme getiremez miyiz? Bankalar, bankerler, TIR'lar, sinema koltuğu, kent içi otobüs, büfe... Bütün bunlar hayatımızda yok sanki. Eski güzel şiirlerde hangi temalar kullanılmış, o temaları kullanıyor günümüzdeki şair. Yine herkes ata binmekte. Kimse bozuk para sıkıntısı çekmiyor. Kimse otobüsü anlatmıyor. Ama bu arada uzay şiiri yazan çok. (Bence uzay şiiri gezegenlerin koreografisini notalara dökmekle değil, yine insan ilişkilerini, insanın edindiği yeni duyarlıkları anlatmakla ortaya konulabilir.)

Şiir her şeyi anlatma özgürlüğünü kullanmalıdır diyorum. Bireyci şair için de doğru bu, toplumcu şair için de. Günümüz insanının yüzü, insan ilişkileri, ancak böyle kaba (gayrisafi) bir şiire yönelirsek ortaya çıkacak. Avrupa şiiri son otuz yıl içinde niçin tökezledi? Kendini küçük küçük kişisel felsefeler halinde sunmaya kalktığı, ya da sözcük diyagramı olmayı kabul ettiği için.

Velaskez'in atlarını anımsıyorum Ne atlar onlar! Ama Velaskez'in yaşadığı çağda at en önemli binitti. Ve her yerde at vardı.

Günümüz şairi ise, kimi zaman arabası olduğu halde, Şah İsmail'in Kamertay'ına binerek işe gitme derdinde. Ya da yolculuğa çıkma...

Şiirimizde kullanılan dilde de bunun sonucu bir aşınma olduğu kanısındayım. Eski ustaların ellerinde ışıldamış, zengin anlamlar kazanmış sözcükler kullanılıyor çoğunca. Nazım neden sözetmişse, Karacaoğlan nasıl demişse, o noktada kalınıyor. Oysa eski ustaların ellerinde oğa oğa parlattıkları sözcükleri biz kendi koşullarımız içinde, nesnelerimiz karşısında, yeniden parlatmazsak, yalnızca o sözcükler kararmakla kalmaz, duyarlığımız da sönmeye yüz tutar.

Voznezenski ne diyor: "Makineleşmenin getirdiği bir sıkıntı var, onu anlatmak istiyorum ben".

Evet, şiirde son darbe bir güvercin pençesiyle vurulur. Ama şiirimiz belirttiğim yönde son yıllarda öyle bir sıkışıklığa uğramış ki, bin bölük turna gelse, bir plastik su bidonunun işini göremez.

Özellikle yeni şairleredir bu sözüm. Çünkü yeni bir şiir onlarla soluk almaya başlayacak.

1940'tan sonra şiirimizde sözcük hiyerarşisi yıkılır gibi olmuştu. Şimdi görüyoruz ki tam yıkılmamış. Nesne hiyerarşisi oldukça sözcük hiyerarşisi de olacaktır. Ayrıca, imge, doğrudan doğruya sözcüğün yapısına bağlı bir şey değildir..Çevreden, nesneden gelir.

Ya lirizm denen şey? Güçlükler yaratmaz mı lirizmi?

Evet, Neruda'nın dediği gibi, "Eşyanın kötü tadı"nı da anlatan bir şiir.

İşte umut, işte isyan

Siz ki,
kurulup diktatoryasına aşkın.
bakarak ardından alkol duvarının
toplumsal sorunlara
şarap kokan dizeler dizmişsiniz
gülden
bülbülden
laleden söz eden
ve halkımın,
yüreğinden damıttığı
yüzyıllar öncesi sözdeki gibi
kördür gözü aşkın
ve kör gözlerinizle siz
şeriat
günah demişsiniz
bakarak diktatoryasından aşkın.

"köylünün
göz nuru zeamet
alın teri
tımar" imiş.
o canını
kanını
buğdayını
bölüşürken sizinle
koman kurtlarım
bre şahbazlarım demişsiniz.
Bakarak diktatoryasından aşkın
ve alkol duvarının ardından
"Türk" deyu horladığınız
Anadolu halkına
ve dört yandan gelen
afet-i devranlarla
yatıp
kalkıp
şarap içip
günah
şeriat
demişsiniz
ve gün gelmiş
ucunu, bucağını vatanın
parsel parsel vermişiniz

emperyalistlere

yolcu
yollarda topraksız insanın
ve insansız toprağın
feryadını duyar" imiş.
Ve an gelip
kırılırken
bire kadar ordular
doğunun soğuğu
düşmanın kurşunu
Yemen'in sıcağından
din
iman
şeriat demişsiniz

Galiçya'da, Doğuda, Mısır'da
ve gün gelip
dönüp de devran
bir Mustafa Kemal damıtınca
bağrından Anadolu
bolşevik
din düşmanı
satılmış
demişsiniz
din adına fetvalar çıkarıp
tünediğiniz saraydan
emperyalistlere
satarken ruhunuzu
ve takvimler gösterirken
1919 Mayısının ondokuzunu
imbikten gül
namludan kurşun
akıldan yavuklu gibi
geçerek Karadeniz'den
ayak basmış
Yunus'un
Pir Sultan'ın
Bedreddin'in toprağına
Mustafa Kemal.

tüm denizlerin mavisinden
damıttığı
gözleriyle
"şiddetli fakir
ve mert
ve çalışkan" halkına
ve halklarına dünyanın
muştulayarak özgürlüğü
yol almış bağrında Anadolu'nun.

Gözlerinde umut
gözlerinde isyan

göz
gez ortası
arpacık bir hizada
menzilde düşman.

Gözler anlaşır
birleşir yürekler
yüreklerde umut
gözlerde isyan
eller tetikte
namluda kurşun
ve baruttan sonra
en büyük buluşu insanlığın
savaşlarıdır özgürlüğün

El ele verişi halkımın
el ele verişi dünya halklarının
insan
insanlar
taştan çıkaranlar ekmeğini
denizde
tarlada
fabrikalarda
alın teriyle yıkayanlar
şavkır
gün şavkır
üstüne
üstüne Anadolu'nun
ve şavkır isyanı halkımın
üstüne
üstüne
dünya halklarının
1. İnönü
2. İnönü
dağlarda
"tek
tek" yanan ateşler
Sakarya
Dumlupınar
İlk zaferi
kurtuluş savaşlarının
işte umut
işte isyan.

1975-İstanbul
Gazanfer Eryüksel

Antalya Film Şenliği yönetmeliğindeki değişiklikler tepkiyle karşılandı

17.Antalya Uluslararası Sanat Şenliğinin ulusal film yarışması yönetmeliğinde Belediyece yapılan değişiklikler sinema çevrelerinde tepkiyle karşılandı.

Kültür Bakanlığının para ödülü vereceği en iyi üç filmi kendisinin seçeceğini ilan etmesinin yanısıra Belediye de şenlik yönetmeliğinde, yurt dışında ödül almış filmlerin ulusal yarışmaya katılamayacağı, başvuran filmlerin tüm resmi işlemlerini bitirmiş olması gerektiği, Kültür Bakanlığı para ödülü verdiği taktirde Belediyenin ayrıca para ödülü vermeyebileceği gibi bazı değişiklikler yapmıştı. Bu değişiklikler sinema çevrelerinde Antalya ulusal film yarışmasının ilerici işlevine indirilmiş bir darbe olarak değerlendiriliyor.

Konuyla ilgili olarak Sine-Sen (Sinema Emekçileri Sendikası) geçtiğimiz günlerde ilgili sinema kuruluşlarının temsilcilerinin katıldığı bir toplantı yaptı. Belediye yetkilileri yapılan yönetmelik değişikliklerini geri almadığı taktirde Sine-Sen üyesi yönetmenlerin filmlerini yarışmaya sokmayacaklarını ve Sine-Sen'in de şenliği protesto edeceği öğrenildi. Sine-Sen yetkililerinin Antalya Şenliği Yürütme Kurulu üyesi Erol Ülgen' le bu konudaki görüşmeleri henüz bir sonuca bağlanmadı.

Şenliğin Ulusal Antalya Altın Portakal Film Yarışması'na katılma süresi 1 Eylül Pazartesi akşamı sona eriyor. Şenlik 13-20 Eylül tarihleri arasında gerçekleştirilecek.

ADAF, ilk filmini bitirdi

Türk sinemasında son yıllarda yaptıkları filmlerle tartışmalar yaratan üç yönetmen, Atıf Yılmaz, Yavuz Özkan ve Ömer Kavur'un birlikte kurdukları ADAF adlı film şirketi, ilk yapıtını gerçekleştirdi.

ADAF'ın ilk ürünü, "Adak" filminin yönetmeni Atıf Yılmaz'ın, Başar Sabuncu'nun Şehir Tiyatrolarında oynanmış olan "İşgal" adlı oyunundan yaptığı sinema uyarlaması oldu. Yılmaz, bu filmin çekimini geçtiğimiz günlerde bitirdi. ADAF'ın ikinci ürünü ise "Yusuf ile Kenan"ın yönetmeni Ömer Kavur'un hazırlıklarını sürdürdüğü bir proje olacak.

ADAF'ın kurucuları, amaçlarını Türk sinemasının ekonomik güçlükler nedeniyle içine girdiği bunalımlı dönemde, "kaliteli, topluma yararlı filmler üretmek ve bu filmleri gerçek seyircisine ulaştırmak" olarak açıklıyorlar.

ADAF'ın, bu amaçla, Yeşilçam'ın varolan dağıtım kanallarının dışına çıkarak çeşitli resmi ve özel kuruluşlarla ilişkiler kuracağı filmlerini bu tür gösterilerle seyircilerin karşısına çıkarmaya özel bir önem vereceği belirtiliyor. ADAF, çeşitli kurumların eğitim, tanıtma, belge filmi ihtiyaçlarını da karşılayacak bir çalışma yapmayı hedefliyor.

SİNEMA
Nezih Coş

İki Sovyet filmi ve devlete övgü!

15 gün önce bu sayfada çıkan "Sovyet filmlerinde dünyaya bakış" başlıklı yazımızda günümüz Sovyet sinemasında resmi sansürün ağırlığına da değinmiş ve bu ülke filmlerindeki başlıca ana eğilimlerden birinin devleti ve parti yöneticilerini olumlu gösterme tutumu olduğunu belirtmiştik. Bu eğilimi birbirinden oldukça farklı iki düzlemde yansıtan "Güven " ve "Söz İstiyorum" filmlerini ele almak istiyoruz bu kez.

'Finlandiyalılaştırılma'nın erdemi

"GÜVEN" bir Sovyet-Fin ortak yapımı olarak 1975 yılında çevrilmiş. Yönetmenleri Rus Viktor Treguboviç ve Finlandiyalı Eadvin Laine. Filmde 1917 Ekim Devrimi öncesinde Rus Sosyal Demokrat Partisi ile Rus Çarlığı'nın zorba yönetimi altında yaşayan Fin halkı arasındaki ilişkiler anlatılıyor. Fin yurtseverleri, Lenin'in Finlandiya halkının bağımsız devlet kurma hakkı konusunda kendilerine verdiği söze güvenerek Rus Sosyal Demokrat Partisi ile dayanışma içinde mücadele ediyorlar. Film Lenin'in (Kirill Lavrov) bu süreç içinde ulusların kaderlerini tayin hakları konusundaki yanlış görüşlerle mücadelesine de yer veriyor. Örneğin filmde, Lenin'i ezilen ulusların ayrılma hakkına çeşitli gerekçelerle karşı çıkan Rosa Luxemburg (Antonina Şuranova) ile bu sorunu uzun uzun tartışırlarken izliyoruz.

Filmin düğüm noktası Ekim Devriminin gerçekleştirilmesinden sonra üç kişilik bir Finlandiya parlamento heyetinin Rusya'ya gelip Dışişleriyle görevli Halk Komiserleri Konseyi'nden Finlandiya'nın bağımsızlığının onaylandığına dair belge almaları sahnesidir. Tarih 31 Aralık 1917'dir. Rusya'da devrim başarı kazanmış ama Finlandiya hakkındaki karar henüz çıkmamıştır. Bu sahnede bekledikleri sevinçli sonuca ulaşan Fin temsilcileri Lenin'le görüşürler. Lenin konuklarını kutlar ve onlara iyi bir yeni yıl diler. Böylece devrimci parti, komşu Fin halkına verdiği sözü tutmuş olur.

Bu filmi, dört yıl önce Paris'te bir özel gösteride izlerken düşünmüştüm; filmlere açık sansür uygulayan, ilerici temaları yasaklayan, örneğin Gleb Panfilov'un Jeanne d'Arc'la ilgili bir film tasarısını dahi geri çeviren Sovyet Sinema Bakanlığı, Lenin'in ulusal sorun konusundaki doğru çizgisinin 1975'de bir filmde anlatılmasını ne amaçla destekleyebilirdi. Bu sorunun yanıtı filmin son bölümünde ortaya çıkıveriyordu. "SSCB ile Finlandiya arasındaki dostluk bugün de devam etmektedir" gibi sözlerle süslenen belgesel nitelikteki propaganda bölümü, Brejnev'in 1975'de Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansına katılmak ve ünlü "Nihai Belge"yi imzalamak üzere trenle Helsinki'ye gelişini, Finlandiya Başbakanı Kekkonen tarafından karşılanışını, Kekkonen ve Brejnev'in kucaklaşmalarını, Helsinki konferansından (Süleyman Demirel'in de göründüğü) çeşitli anları yansıtıyordu.

Filmin yapılış amacının bugün yeniden Çarlık dönemi gibi Rusya'nın ileri bir vilayeti haline gelme yolundaki bir ülkenin halkına Rusya'yı şirin gösterme olduğu açık değil mi? Filmin senaryocularından Mihail Şatzov, bu gerçeği şöyle dile getiriyor: "Lenin'in dış politikası, iki ulus arasında bugünkü ilişkilerin temelini oluşturur. Senaryoda bunu göstermek önem taşıyordu" (Soviet Film, No.II/1975, sf:4) Görüldüğü gibi bugünkü Sovyet sineması, Lenin'i kendi amaçları doğrultusunda kullanıyor. Oysa günümüzün gerçekleri Lenin'in mirasına öylesine ters ki. Bugün artık Sovyet sosyal-emperyalizminin en ağır ekonomik ve siyasal baskısı, denetimi altındaki ülkeler için "Finlandiyalılaştırılma" deyimi kullanılıyor.


Sovyet-Fin ortak yapımı "Güven"de[n] bir sahne.


"Söz İstiyorum"da Uvarova, yazarla dertleşirken.

Topluma eleştirme mi, devlete saygı mı?

İKİNCI olarak güncel toplumsal sorunlara yönelik bir başka Sovyet filminden, Gleb Panfilov'un "Söz istiyorum" (1976) adlı yapıtından söz etmek istiyorum. 1933 doğumlu Panfilov'un üçüncü uzun filmi bu. 35 yaşlarında evli, iki yetişkin çocuğu olan bir kadın belediye başkanının yaşamını konu alıyor. Elizabeta Uvarova (Inna Çurikova) aynı zamanda parti örgütünde yönetici durumda. Uvarova, mesleki çalışmasını ve amaçlarını herşeyin önünde tutuyor. Başlıca ideali de kentin yanından geçen nehrin üzerine bir köprü kurdurmak, böylece kentin nehrin karşı kıyısında da gelişmesi için ilk adımı atabilmek, futbolcu kocası Serioja (Nikalay Gubenko) onun tasarılarıyla pek ilgilenmiyor. Dünyaları oldukça ayrı. Uvarova, kocası kadar çocuklarına da yabancı kalmış. Gençler gitarla "beat" müziği çalıp eğlenen, siyaset dışı, batı etkisinde bir kuşağın temsilcileri. TV'den, Şili'de Allende'nin öldürüldüğü haberini öğrenince Uvarova çok sarsılıyor, odasına çekilip ağlamaya başlıyor. Kocası ve çocukları ise ona ne olduğunu anlayamıyorlar.

Filmin büyük bir bölümünde Uvarova'yı toplumsal uğraşları içinde izliyoruz. Kentin bazı konutlarının duvarlarındaki tehlikeli çatlakların neden doğduğunu saptamak için geceyarısı komiteler topluyor; bunun giderilmesi için girişimlerde bulunuyor, duvarı çatlamış evleri gezip denetliyor, evlerin birinde çatlaktan habersiz bir ailenin düğün eğlentisine katılıyor. Bir başka gün, gençliğin yozlaştığını anlatan bir oyun metni sansürde takılmış bir yazarla (Vasili Şukşin) görüşüyor. Yaşlı bir bolşeviğe Lenin nişanı verme töreninde bulunuyor, vb. Bu arada Uvarova'nın 14 yaşındaki oğlu tabancayla oynarken kendini vuruyor ve ölüyor. Allende'ye ağlayan Uvarova'nın gözlerinden oğlunun cenazesinde yaş gelmiyor. Filmin son sahnesinde onu, Moskova'da parti genel kongresinde, kentten geçen nehre köprü kurulmasını talep etmek için parmak kaldırırken görüyoruz.

1979 Mayıs'ında İstanbul AKM'de de bir seans gösterilmiş olan "Söz İstiyorum" filmi, özellikle Panfilov'un gerçek yaşamdaki eşi Inna Çurikova'nın çok başarılı kompozisyonu sayesinde ilgiyle izleniyor. Film, toplumsal sorumluluklar taşıyan bir kadının yine toplumda ve özel yaşamında içine düştüğü çelişkileri sergileyen ağırbaşlı ve incelemeci yönüyle batılı film eleştirmenlerince oldukça tutuldu. SSCB toplumundan güncel bir kesit getirdiği, bazı gerçekleri kanıtladığı vurgulandı. Örneğin yazarın önce sansürde takılan ve (Uvarova'nın da eleştirdiği) oyununun daha sonra Moskova'da oynatmaya başlaması, Uvarova'nın çocuklarının durumu, eski bolşeviğe nişan takma töreninde yaşlılar marş söylerken küçük oğlanın ağzını açmaması (devrimci geçmişten kopukluk) vb.. gibi bölümler üzerinde duruldu.

Ancak bizce filmin batılı seyirciye ne verdiğinden çok Sovyet seyircisine hangi temel bildiriyi ilettiği önemli. Yoksa bugün Sovyet filmlerinin çoğundan o toplumdaki birçok aksaklığı, yozluğu öğrenmek olası. Sovyet hükümeti de toplumdaki birçok olumsuzluğu aslında doğal karşıladığı için bunların belli ölçüde filmlere yansımasına ses çıkarmayabiliyor. Yaşamın filmlere yansımaması da zaten olanak dışı. Batılıların çok ilgiyle karşıladığı "Söz İstiyorum" filmine Sovyet hükümetinden bir tepki ya da engelleme gelmemesinin nedeni ise filmin aslında Uvarova'nın kişiliğinde Sovyet Parti yöneticilerini, kamu görevlilerini övmesidir. Uvarova, halkına hizmeti herşeyin üzerinde tutmaktadır. Bu nedenle içine düştüğü gösterilen çelişkiler, aslında onun çalışkanlılığının, özverisinin daha anlamlı, daha güçlü bir biçimde ortaya çıkarılmasını ve inandırıcılığını sağlamaktadır.

Bu nedenle "Söz İstiyorum" Sovyet toplumunu eleştirmekten çok, bu toplumda eleştirilerin hedefi olan bürokrat-burjuva -sınıfını temize çıkaran, bu sınıfı Uvarova'nın kişiliğinde halkçı, özverili gösteren, insani sorunları ve çelişkileriyle de seyircilere sevdiren bir filmdir. Uvarova bazı eleştirmenlerin belirttiği gibi devrimci bir "olumlu kahraman" da değildir. Film boyunca Uvarova'nın, Allende'ye ağlaması dışında siyasal konular üzerinde bir tutum aldığını, tartışmaya girdiğini görmek olanaksızdır. Seyirciye sevdirilen Uvarova, Sovyet toplumunun bugünkü kurulu düzenine, parti yapısına eleştirisi olan, onlarla uzlaşmayan bir insan da değildir. Uvarova yalnızca belediye konularıyla ilgilenmektedir. Parti toplantılarında da tümüyle bu konular işlenir gösterilmiştir. Uvarova'nın parti genel kongresinde dahi "köprü" sorunundan başka söyleyecek bir sözü yoktur. İki çocuğunu siyasi-ideolojik yönden eğitemediği gösterilen Uvarova'nın asıl kendisi yeterince siyasetle ilgili değildir.

İşte tanınmış Fransız sinema yazarı Marcel Martin'in bugünkü 5 büyük Sovyet yönetmeninden biri saydığı Panfilov'un (diğerleri A. Tarkovski, L.Chepitko, A. Mihalkov Konçalovski, O.Yoselyani) "Söz İstiyorum"u aslında bu olguları yansıtmakta, Sovyet seyircisi için parti görevlilerine, devlete güvenmeyi, inanmayı öğütlemektedir. Filmin asıl işlevi bu yöndedir.

Yeni sinema mevsimi açıldı

ECELLE YARIŞ

"Race with the Devil" /Yönetmen: Jack Starrett / Oyuncular: Peter Fonda, Warren Oates, Loretta Swift, Lara Parker / Amerikan filmi (1975) İst. Sinepop, Site, Şafak, Kristal ve Sur sinemalarında.

İstanbul'da yaz sıcaklarının hafiflemesi ve kapalı havaların kendini duyurmasıyla birlikte sinema mevsimi de yeni yabancı filmlerle açılışını yaptı. Birkaç seks filminin ardından bu hafta gösterime çıkan "Ecelle Yarış" mevsimin ilk izlenebilir yapıtı oluyor.

"Ecelle Yarış" 1978-79 mevsiminin başlarında "Kasabanın Namusu" (A Small Town in Texas) adlı 1976 tarihli bir yapıtı gösterilen Hollywood'un yeni kuşak yönetmenlerinden Jack Starrett'in daha önce 1975 de çektiği bir film. "Kasabanın Namusu" ticari sinemanın anlatım kalıplarından yararlanan,bireysel bir serüvenin fonuna toplumsal-siyasal bir eleştiri boyutu da katmış seyredilebilir bir kordelaydı. Yeni bir yönetmen için de yabana atılmayacak bir çalışma sayılabilirdi. Ama Starrett'in bu hafta gösterilen "Ecelle Yarış"ı için benzeri bir yargıya varabilmek oldukça zor.

Starrett, Lee Frost-Wes Bishop senaryocu ikilisinin nefes kesici serüven öykülerinden hareketli, heyecan öğesi yüksek, meraklı bir "suspense"(gerilim) filmi çıkarmak istemiş ortaya. İki karı koca tatillerini geçirmek üzere uzun ev-arabalarıyla giderlerken çıplak bir genç kızın öldürüldüğü (kurban edildiği) garip bir törene tanık olurlar. Töreni izledikleri fark edildiği andan itibaren de başları beladan kurtulmaz. Yörenin şerifi onlara pek yardımcı olmaz. Hatta onun da bu törenlerle ilgili bazı şeyleri bildiğini ama ses çıkarmadığını düşünürler. İki karı-koca önce izlenir saldırıya uğrarlar, sonra köpekleri öldürülür, arabalarına iki yılan konur, yolda başka arabaların saldırısıyla karşılaşırlar, vb.

Starrett'in filmi kendi açısından başarıya ulaşıyor. Dört baş oyuncunun başarılı kompozisyonları ve yönetmenin oturmuş, ustalıklı anlatımının da etkisiyle film heyecanla, nefes nefese izleniyor. Ama "Ecelle Yarış" içeriğiyle ne veriyor seyirciye? Starrett, ABD orta sınıfından insanları seçmiş kahraman olarak. Film de bir süre simgesel olarak bu insanların kendilerine yönelen haksız baskı ve saldırıya karşı direnişini işler görünebiliyor. Hatta seyirci kahramanlara yönelen tuzaklara öylesine öfkeleniyor ki her başarılı karşı koyuşta alkışı basıyor (Örneğin saldıran arabaların teker teker saf dışı bırakılmasında).Oysa bu çok beylik ve işlevi seyirciyi boşaltmak, oyalamak olan bir etkileme yolu değil mi?

Öte yandan film, kahramanların bu bitmez tükenmez, esrarengiz saldırılar karşısında yenik düşmesiyle sonuçlanıyor. Seyirci bu sonucu kolayca yorumlayamıyor genellikle. Bütünleştiremiyor kafasında. Nedenini anlayamıyor. İşte Starrett bu noktada fatalist (kaderci), boyunegmeci, nedeni, nasılı bilinmez doğaüstü güçleri (şeytanı vb.) düşündüren, biraz gizemci, mistik bir sona ulaşıyor. Çok simgesel bir yorumla ABD toplumunda kimsenin önleyemediği şiddet olaylarının geniş orta sınıfları nasıl sarstığını, tehdit ettiğini göstermek istiyor belki. Ama "Ecelle Yarış"ın esas olarak vakit çalan, basit bir fantastik serüven filmi olmanın ötesine geçemediği bir gerçek.


"Ecelle Yarış" filminden bir görüntü.

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

● "Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetinin ordusu istilalar yapmak veya saltanatlar kurmak veya saltanatlar yıkmak için şunun bunun elinde ihtiras aleti olmaktan uzaktır. İnsanca ve bağımsız yaşamaktan başka gayesi olmayan milletin aynı fikirlerle bu iş için ayrılmış ve yalnız onun emrine tabi ve sadık öz evlatlarından oluşan saygı değer ve kıymetli bir topluluktur"

M.Kemal Atatürk



●"Milletin bağımsızlığı tehlikeye girdiği zaman millet ordularını kendi toplar ve yalnız bir hareket tarzı kabul eder; o da kurtuluş uğruna sonuna kadar kanını dökmek"

M.Kemal Atatürk

"Bu eser Türk milletinin özgürlük ve bağımsızlık fikrinin ölmez bir abidesidir".

"Bu Anadolu Zaferi, tarihte bir millet tarafından tamamen benimsenen bir fikrin ne kadar güçlü ve yaratıcı bir kuvvet olduğunun en güzel örneği olarak kalacaktır."

* * * *

Atatürk 30 Ağustos Büyük Zaferini böyle değerlendiriyordu.

58 yıl sonra Özgürlük ve Bağımsızlık fikrinin Büyük Zafer Günü kutlu olsun.

Gencecik vücutlarını Sakarya, İnönü, Dumlupınar ve yurdun her karış toprağında emperyalist süngülere siper eden ve bağımsızlık gibi yüce bir dava için toprağa düşen şehitlerimiz...

Emperyalistlere özgürlük ve bağımsızlık için birbirine kenetlenmiş bir milletin ne kadar güçlü ve yaratıcı bir kuvvet olduğunu gösteren oğullarımız, bacılarımız, analarımız, babalarımız, dedelerimiz...

Büyük Zafer kutlu olsun!

Sizler.... 58 yıl önce, yurdumuzu savunmak, bağımsızlık ve özgürlük için en güçlü devletlere karşı isyan etmek cesaretini gösteren sizler... Gaziler ve şehitler.... Bugün çoğunuz hayatta değilsiniz. Ama arkanızda bir ışık, tarihte kimsenin silemeyeceği büyük bir zafer bıraktınız.

Dünyanın ve Türkiye'nin tekrar kargaşalıklar içinde bocaladığı günümüzde, cesaret ve güven kaynağısınız.

Şuna inanın ki, Dumlupınar'da ölürken bile yere düşürmediğiniz bağımsızlık ve özgürlük bayrağını yükseklerde tutacağız.

Türkiye; işçisiyle, köylüsüyle, esnafıyla, tüccarıyla, genciyle, ihtiyarıyla, kadınıyla, askeriyle, milletçe karşılarında dünyanın en güçlü devletleri olsa bile, bağımsızlığı için, "Hattı müdafaa yoktur sathı müdafaa vardır" komutuna uyarak, yurdun her karış toprağını kanıyla, canıyla savunacaktır.

Türkiye; doğulusu batılısı, Alevisi Sünnisiyle tarihe gömdüğünüz Osmanlı devrini hortlatmak isteyenlere, diktatörlük heveslilerine karşı özgürlüklerini sonuna kadar savunacaktır.

ZAFER, HER ZAMAN, BAĞIMSIZLIK VE ÖZGÜRLÜK BAYRAĞINI TAŞIYANLARIN OLACAKTIR.

Özgürlük ve bağımsızlık fikrinin zaferi

58 yıl sonra 30 Ağustos Zaferini kutluyoruz. Kazanılmış bir zaferi kutlamak kolaydır. Bugün, 30 Ağustos zaferini kutlayan bizlerin büyük çoğunluğu Dumlupınar'da 5 gün 5 gece büyük imkansızlıklar içinde, kendisinden kat kat güçlü ordulara karşı savaşanların içinde değildik. Şayet o günleri yaşasaydık, üzerimize düşen görev cepheye koşmaktı. O şartlarda bazıları, kimi aydın, Osmanlı ordusunda yetişmiş komutan ileri atılmak cesaretini gösterememişti. Bunlar, kurtuluşu "tarafsızlıkta", "başka bir devlete sığınmakta" aramıştı. Osmanlı orduları yenilmiş, silahları alınmış ve Sultan rezilce düşmana teslim olmuş, hatta onun hizmetine girmişti. Kuvay-ı Milliyecilerin elinde ise hiç bir güç yoktu. Sadece bir fikirleri vardı; bağımsızlık ve özgürlük için ileri atılmak. Halkın yaratıcı gücünü göremeyenler, haklı bir fikrin tanktan da, toptan da daha kuvvetli olduğunu kavrayamayanlar çakılıp kaldılar. İleri atılmaya cesaret edenler başlangıçta zayıftılar, güçleri yoktu, ama geleceği ellerinde tutuyorlardı. Ve tarih bir kere daha onları haklı çıkardı."

"MİLLET ORDUSUNU TOPLADI"

ATATÜRK; *"Ben 1919 senesi Mayısı içinde Samsun'a çıktığım gün elimde maddi hiç bir kuvvet yoktu"* diyordu. Ve hemen ardından da şunu ekliyordu;

"Milletin bağımsızlığı tehlikeye girdiği zaman millet ordularını kendi toplar ve yalnız bir hareket tarzı kabul eder; o da kurtuluş uğruna sonuna kadar kanını dökmek".

"Milli Ordular" veya Atatürk'ün deyişiyle *"Türkiye Büyük Millet Meclisi Orduları"* işte böyle doğdu. Onu doğuran şey, ne Sultanların bahşettiği ünvanlar, ne emperyalistlerin göğüslere taktıkları madalyalardı. Milli orduları doğuran bir tek kaynak vardı; bağımsızlığına tutkun bir halk.

Emperyalist işgal millet içinde de bölünmelere yolaçmıştı. Dağılan Osmanlı ordusunun bazı subay ve askerleri Sultana ve emperyalistlere hizmet sunarken, çoğu bütün rütbe ve ünvanlarından sıyrılarak bağımsızlık saflarında yerlerini alıyorlardı. Böylece iki siyasi güç ortaya çıkıyordu. Biri Sultan ve Halife Orduları, diğeri ise Ankara ve "Milli Ordu"...

Milli Ordunun ilk çekirdekleri işgalle birlikte dağlara çekilen Kuvay-ı Milliye müfrezeleriyle atıldı. Bu görünen silahlı güçtü. Aslında Milli Ordular sadece bu değildi. Atatürk ilk Milli Orduların meydana gelişini şöyle anlatıyordu:

"Askerlerimizin biraz çıplak, yırtık elbise ile bulunması hiç bir vakit bizim için bir eksiklik teşkil etmez. Buna Fransızlar, elbisesiz askerlerin çete olduklarından bahsettikleri zaman, hayır onlar çete değildir, bizim askerlerimizdir dedim. Üzerinde üniforma yoktur dediler. Üzerlerindeki elbise üniformadır dedim ve bunu Fransızlar anlamlı bir cevap buldular. Binaenaleyh elbisesiz olsun, köylü elbiseli olsun yeter ki onları mahallinde istihdam edelim ve mukaddes gayemize ulaşalım".

İşte bu "çete"ler, bu "köylü"ler, bir gün gelip düzenli ordular oldular. Bütün milletten bir cephe yaratıldı. Atatürk'ün sözleriyle *"millet bağımsızlığı için kendi ordusunu topladı".*

ZAFERİ HAZIRLAYAN ÜÇ VASITA

30 Ağustos Büyük Zaferi sadece haritalar üzerine çizilmiş bir askeri taarruz planının başarıyla uygulanışı şeklinde anlanamaz. Atatürk Büyük Taarruzun hazırlandığı günlerde sorunu sadece askeri bir sorun olarak görmüyordu. Hatta ordunun hazırlıklarını ve savaş planlarını daha kolay bir iş olarak değerlendiriyordu. Şöyle diyordu;

"Şimdi Efendiler, düşmana taarruz için verilmiş olan kesin kararımızı uygulamaya başlamadan önce, tamamlamaya mecbur bulunduğumuz savaş vasıtalarının ne olduğunu arzedeyim. Tam üç vasıtanın hazırlığının yeterli derecede olduğunu görmek lüzumunu hissediyorum. Bunlardan birincisi ve en önemlisi ve asıl olanı doğrudan doğruya milletin kendisidir. Milletin hayat ve bağımsızlığı için kalbinde, vicdanında varolan gelişmiş arzu ve isteklerin ortaya dökülmesidir. Millet bu arzuyu içinde ne kadar kuvvetle gösterirse, bu arzu ve isteğinin gerçekleşmesi için ne kadar çok azim ve iman gösterirse düşmanlara karşı başarılı olmak için o kadar kuvvetli bir vasıtaya sahip olduğumuza inanırım. İkinci vasıta milleti temsil eden meclisin milli arzuları göstermede ve bunun gereğine inanarak uygulamada göstereceği azim ve kararlılıktır. Meclis ne kadar çok uyum ve birlik halinde milli arzularını gösterirse düşmana karşı o kadar kuvvetli bir üstünlük vasıtasına sahip oluruz. Üçüncü vasıta; milletin silahlı evlatlarından oluşan düşman karşısında yardım için koşuşup toplanmış bulunan ordumuzdur".

Görüldüğü için 30 Ağustos öncesinde Atatürk'ün askeri hazırlıklardan da öncelik verdiği iş, milletin ve Meclisin bağımsızlık fikri etrafında en sağlam birliğinin kurulmasıdır. Bu ise, haklı düşüncenin korkmadan, çekinmeden, eğilip bükülmeden savunulmasıyla olurdu. Nitekim 30 Ağustos zaferinden önceki günler gerek millet içinde, gerekse mecliste büyük bir mücadelenin başladığı günler olmuştur.

Tüfekten de toptan da önce gelen, bu düşünceler için savaşmayı göze alacak insanların olmasıydı. Millet Meclisinin ne askerlerine verecek parası, hatta üzerlerine doğru dürüst giydirecek imkanları bile yoktu. O saflarda savaşmaya gelenler ancak ve ancak bağımsızlık gibi büyük bir dava için inanarak gelip savaşabilirlerdi. İşte bunun bütün milletin bağımsızlık fikri etrafında toplanması, bu gerçeği görüp kavraması gerektiğini söylüyordu.

"HER İLERLEMENİN ANASI ÖZGÜRLÜKTÜR"

MİLLİ Ordu ve bütün milletle bir cephe yaratılması nasıl gerçekleşti? Kurtuluş Savaşı başından itibaren incelendiğinde bu cephenin esas olarak demokrasi ve özgürlük ile sağlandığı görülür. Atatürk *"Korku üzerine hakimiyet bina edilemez'* diyordu.

Gerçekten de o günlerde "korku ve korkutma" esas alınsaydı milletin hem işgalci emperyalistlerden, hem de Saltanat ordularından Ankara hükümetinden daha fazla korkması için sayısız neden vardı. Bu şartlarda Atatürk'ün elinde bir tek silah kalıyordu. O da "Osmanlı Sultanlarının 6 asırdır gaspettiği" egemenliği milletin geri alması ve demokrasi uygulamaktı. Atatürk de böyle yaptı. Anadoluya çıktığı andan itibaren fikirlerini açıklıkla ortaya koydu ve bağımsızlık saflarında yer alan herkesi birleştirecek bir tartısma ortamı yaratmaya çalıştı. İşte Erzurum ve Sivas Kongreleri bu tutumun örneğidir. O kadar ki, Atatürk mandacılığa karşı olmasına rağmen, mandacılığı savunanları bizzat kendisi Sivas Kongresine katmıştır. Bu fikirler orada tartışılmış ve sonuçta reddedilmiştir. Birinci Büyük Millet Meclisinde her zaman her fikir açıklıkla tartışılmış ve sonunda Meclisin aldığı karar ortak bir iradenin eseri olarak uygulanmıştır. Atatürk; *"Özgürlük olmayan bir memlekette ölüm ve çöküş vardır. Her ilerlemenin ve kurtuluşun anası özgürlüktür"* diyordu.



Kurtuluş Savaşına katılan Rahime Onbaşı, karargâhta nöbet tutarken. Atatürk Kurtuluş Savaşına katılan kadınlarımız için şunları söylüyordu:

"Belki erkeklerimiz memleketi istila eden düşmana karşı düşmanın süngülerine göğüslerini germekle varlıklarını ispatladılar. Fakat evlatlarımızın oluşturduğu ordunun hayat kaynaklarını kadınlarımız işletmiştir... Sırtlarıyla, kağnısıyla, kucağında yavrusuyla, yağmur demeyip, kış demeyip, sıcak demeyip cephenin mühimmatını taşıyan hep onlar, hep o ulvi, o fedakar, o ilahi Anadolu kadınları olmuştur."

Atatürk, milleti birleştiremezse, arkasına alamazsa, onları inandırıp desteğini sağlayamazsa, elinde ne kadar mükemmel savaş planları olsa da başarı kazanamayacağını görüyordu.

İşte bu yüzdendir ki 30 Ağustos Zaferini yorumlarken;

"Bu eser Türk milletinin özgürlük ve bağımsızlık fikrinin ölmez bir abidesidir" diyordu.

58 yıl sonra 30 Ağustos Zaferi için söylenebilecek en güzel söz yine budur. Ve kavranması gereken de budur.

58 YIL SONRA BUGÜN

BÜYÜK zaferden 58 yıl sonra Türkiye yine içten ve dıştan ciddi tehlikelerle karşı karşıyadır. Bu zor günlerde yine "esas vasıta milletin kendisidir"

Bir yandan "nizam-ül alem", "turancılık" gibi fikirlerle Osmanlıcılığı hortlatmak isteyen, hilafet artığı ve faşist diktatörlük heveslileri, diğer yanda Sovyet yıkıcılığının uzantıları yurdumuzu bir kan denizine çevirmiş ve toplumumuzu bir bölünmenin eşiğine getirmiştir.

Türkiye büyük dış tehditle karşı karşıyadır. Sovyetler Birliği, Ortadoğu'ya yönelişini en son Afganistan'ı işgal ederek açıklamıştı. 58 yıl önceki kararlılıkla gene milletçe bağımsızlığımız için direneceğimiz günler bizi bekliyor.

Ordunun ve devletin tek savunucusuymuş gibi görünen orduyu ve devleti Saltanat artığı "nizam-ül alem" davası ve Irkçı "turancılık" için kullanma hevesi peşinde koşanlar.... Hatırlatıyoruz! Bu ordu "Hilafet Ordusu" değil, "Türkiye Büyük Millet Meclisi Ordusu"dur. Ve Atatürk'ün Ordu'ya verdiği emir hâlâ yürürlüktedir.

"Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümetinin ordusu istilalar yapmak veya saltanatlar yıkmak veya saltanatlar kurmak için şunun bunun elinde ihtiras aleti olmaktan temizlenmiştir. İnsanca ve bağımsız yaşamaktan başka gayesi olmayan milletin aynı fikirlerle bu iş için ayrılmış ve yalnız onun emrine tabi ve sadık öz evlatlarından oluşan saygı değer ve kıymetli bir topluluktur".

Türkiye'ye gözünü dikenler, terör odakları ve bütün dünya şunu iyi bilmelidir; 30 Ağustos zaferinin taçlandırdığı bağımsızlık ve özgürlük bayrağı yine yüksektedir. Dünyanın en büyük silahlarına, en fazla askerine sahip olsanız da, 58 yıl önce yıkamadığınız, ordusuyla, işçisiyle, köylüsüyle bütün bir milletin cephesini yine karşınızda bulacaksınız!



Büyük Taaruzdan önce cephedeki hazırlıklara bütün millet yardımcı oldu. Fotoğrafta bir kadın, kucağında çocuğu ile cepheye mermi taşırken görülüyor.

YARIN:
Anadolu basınının Büyük Taarruzu
● Anadolu basını Kocatepe' den İzmir' e Büyük Taarruzu nasıl vermişti
Yaşayanlar 30 Ağustos 1922' yi anlatıyor

Televizyonda Bugün

TV de HABER YORUM MAGAZİN

10.55	30 AĞUSTOS TÖRENLERİ NAKLEN YAYIN
12.00	HABERLER
12.05	TV'DE SİNEMA — İzmir ateşler içinde
13.35	FOLKLOR
14.05	KAYSERİ HAVA İKMAL BAKIM KOMUTANLIĞI
14.15	HEIDI
14.40	TV ÇOCUK KOROSU
15.00	ASKERİ OKULLAR
15.20	TV FİLMİ — Kamyon sürücüleri
16.55	HABERLER
17.05	30 AĞUSTOS OZERİNE
17.30	SPOR
20.30	HABERLER
21.15	ZAFERE DOĞRU
21.55	30 AĞUSTOS ÖZEL EĞLENCE PROGRAMI
22.35	TV OYUNU — Fesleğen çiçeği
23.10	HABERLER

12.05

Bayram Sineması

İzmir Ateşler İçinde



Yönetmen: Nuri Ergun
Oyuncuları: Ahmet Mekin, Kenan Pars
Yapım yılı: 1959

Bayram günleri televizyonda tekrar tekrar gösterilen filmlerin hemen hepsi 1958-59 yapımı.

Hepimizin artık ezbere bildiği Düşman Yolları Kesti filmi, Saydam'ın Kalpaklılar'ı, Nusret Eraslan'ın O'nun Süvarisi ve bu bayram tekrar gösterilecek olan O. Nuri Ergün'ün filmi İzmir Ateşler İçinde hep o yıllar özellikle Yunanistan'a gözdağı vermek için çevrilen filmler. Bu filmlerde Birinci Dünya Savaşını ana çizgileriyle bulabilmek hayli güç, emperyalizm olgusu görülmüyor, bir düşman var bu da yalnızca öne sürülen Yunanlılardır ve kahramanca savaşan Türk askerleri ve halkı.

22.40

TV Oyunu



Fesleğen Çiçeği

Yine zaman doldurmak için televizyoncularımızın arşivden nasılsa buldukları bir oyun. Televizyon oyunu olarak sunulan Fesleğen Çiçeği'ni yedi yıl önce Yıldız Kenter- Şükran Güngör ikilisinin "Hayattan Yapraklar" adlı dizilerini seyredenler hatırlayacak. 12 bölümlük, her hafta bir bölümü yayınlanan Hayattan Yapraklar'ın bir bölümü Fesleğen Çiçeği. Ancak şimdi televizyon oyunu olarak sunuluyor.

KONUSU: Yaş ve sosyal konumu farklı olan bir karı-kocanın öyküsünün güldürü biçimde anlatıldığı oyunun konusu şöyle: Yaşlı bir adamla evlendirilen köylü kızı kocasına ve yeni çevresine bir türlü uyum sağlayamaz. Yaşlı koca, genç karısını eğitmek ve kendisine alıştırmak için her türlü çareye başvurur.

Radyoda neler var?

TRT — 1
09.10 Anılarla Otuz Ağustos, 9.30 Genelkurmaydan naklen yayın, 10.22 Hafta Sonu, 18.25 Şiirlerle Kurtuluş Savaşı

TRT — 2
13.30 Halk Ozunları Bölge Sanatçıları, 14.00 Bizim Zamanımızda

TRT — 3
15.00 Günün Konseri, 19.00 Senfonik Müzik.